

Vsa Gorenjska je radostno pozdravila predsednika U Nuja

„Veseli me, da ste vse kar imate zgradili z lastnimi močmi“

Obisk visokega gosta v „Iskri“ — Izrazi globokega burmansko-jugoslovanskega prijateljstva vzdolž vse poti od Medvod do Bleda

Potovanje predsednika Burmanske Unije U Nuja po naši domovini in državniški razgovori v Beogradu in na Brionih, kakor tudi skupna deklaracija o teh razgovorih, vse to je vzbudilo med našim ljudstvom veliko odobravanje. Topel sprejem, ki so ga ljudje pripravili U Nuju povsod kamor je prišel, dokazuje, kako globoke simpatije vežejo jugoslovanske narode z burmanskim. Skupni boj za skupne cilje — ohraniti mir in mirno sožitje v svetu na osnovi aktivne koeksistence, je združil dve zemljepisno zelo oddaljeni deželi.

O potovanju po naši ožji domovini in po Gorenjski so poročali že dnevni časopisi, vendar je prav, da o obisku predsednika U Nuja na Gorenjskem napišemo še nekaj podrobnosti, da nam bo obisk tega velikega moža ostal še plastičneje v spominu.

Sobota, 11. junija 1955. To je oblastvenih forumov, da pozdrabil velik dan za delovni kolektiv visokega gosta. Zbrali so tiv »Iskre« v Kranju. Ta dan jih se predsednik Delavskega sve-

S sprejema na dvorišču tovarne »Iskra«

je obiskal predsednik vlade, prijat. Burme U Nu. »Iskra« ga je pričakala slovesno okrašana, v polnem tempu dela.

Potem ko si je na poti po Gorenjski kmalu po 16. uri na kratko ogledal hidrocentralsko v Medvodah, je predsednik U Nu nadaljeval pot proti Kranju. Daljše zadrževanje v HC mu je preprečil dež, ki je vztrajno padal.

Medtem ko se je kolona avtomobilov s preds. U Nujem in njegovim spremstvom pomikala proti Kranju, so se na dvorišču tovarne »Iskra« začeli zbirati predstavniki delovnega kolektiva in političnih ter

ta Alojz Rajgelj, predsednik Upravnega odbora Tone Seljak, direktor tovarne Silvo Hrust, sekretar tovarniškega komiteja ZK Stane Boštjančič, predsednik sindikalne podružnice Jože Benčič, Pepca Ježeva, Janez Gorjanc in ing. Sila. Navzoči so bili tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL za Gorenjsko Mirko Zlatnar, predsednik LOMO Kranj Vinko Hafner in predsednik komunskega odbora SZDL Kranj Martin Košir.

Množica, ki se je zbrala vzdolž ceste proti »Iskri« je navdušeno pozdravljala predsednika U Nuja in spremstvo, ko so se nekaj minut po pol

peti uri pripeljali pred tovarno. Na dvorišču je predsedniku burmanske vlade zaželel dobrodoščilo predsednik DS Alojz Rajgelj. V njegovem spremstvu si je potem visoki gost ogledal tovarno. Pred ogledom pa mu je delegacija mladinske organizacije iz podjetja podarila šopek cvetic.

Predsed. U Nuja so spremljali podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Rankovič, generalni sekretar predsednika republike Jože Volfan, podpredsednik izvršnega sveta LRS Marjan Breclj, veleposlanik FLRJ v Burmi Krsto Bulajič in ostali visoki predstavniki političnega in javnega življenja. Z burmanske strani pa so bili prisotni izredni in opolnomočeni veleposlanik Burme v Jugoslaviji U Hla Maung, tajnik predsednika vlade Thant in drugi.

Pri ogledu tovarne se je predsednik U Nu, očividno zelo dobro razpoložen, na večih mestih ustavil in razgovarjal z delavci. V oddelku stiskalnice si je pozorno ogledal stiskalnice pri delu. V bakelitnem oddelku ga je posebno zanimala izdelava telefonskih slušalk. Dali ča-

sa je opazoval celoten proces izdelave slušalke. V navijačnici se je razgovarjal s Cilko Erženovo, ki dela pri izdelavi EVS/1 vrtnih strojev. Zanimal se je, koliko let že dela v tovarni in koliko strojev naredi na dan. Prav tako se je zanimal za njeno družino in če morda še kdo od njenih dela v tovarni.

Največji vtis so na visokega gosta nedvomno napravili montažni oddelki. Zanimal se je, če tu delajo samo kvalificirani delavci. Predsednik DS Alojz Rajgelj mu je pojasnil, da so mnogi delavci samo priučeni, da pa so se že tako vpeljali v delo, da lahko opravljajo zelo zamotana in precizna dela. V montaži inštrumentov je povprašal predsednik U Nu delavca Mira Mlakarja po kvalifikaciji. Ko je zvedel, da je kvalificiran delavec se je zanimal, kje je kvalifikacijo dobil. Veselo je bil presenečen, ko je zvedel, da je že nekaj let odprta pri tovarni industrijska šola in da je ta šola dala tovarni že precej mladega kvalificiranega kadra.

V montaži telefonskih slušalk je osebno preizkusil njihovo de-

»Delate dobro«, je dejal zbranim delavcem predsednik U Nu ob zaključku svojega obiska v »Iskri«

DS zročil predsedniku burmanske vlade tudi darilo delovnega kolektiva — hišno telefonsko centralo s 14 priključki. Ko se je zahvalil za darilo in za pozornost, ki so mu jo izkazali pri ogledu tovarne, je predsednik U Nu med drugim dejal: »Vse kar sem videl v tej tovarni me je zelo impresioniralo. Veseli me, da ste z lastnimi silami zgradili kar imate. Želim vam še v naprej mnogo uspeha.«

V imenu prebivalcev Kranja je nato izročil predsedniku U

Nuju darilo predsednik LOMO Kranj Vinko Hafner. Prebivalci Kranja so poklonili U Nuju lično opremljen Prešernov album.

Nato se je predsednik U Nu vpisal v spominsko knjigo. Napisal je: »Proizvodi te tovarne bodo gotovo vzbudili mnogo zanimanja in pozornosti, kot to tudi zaslužijo. Želim, da bi šla tovarna od uspehov do uspehov in v celoti prispevala svoj delež k jugoslovanskemu gospodarstvu.«

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obletnica slavne bitke

Na Črnicu so odkrili spomenik

Nad 2000 ljudi se je v nedeljo dopoldne zbralo na Črnicu, da ob odkritju spomenika počastijo spomin na eno najuspešnejših in slavnijših akcij Kamniškega bataljona.

Kamniškemu bataljonu, ki ga je maja 1941 organiziral partizanski instruktor Tomo Brejc, ZB NOV Kamnik je postavila pripada čast, da je 27. julija prvi začel z oboroženo vstajo na slovenskem ozemlju. Vse do pozne jeseni so štiri čete tega bataljona opravljale smeje akcije, zlasti v Tuhinjski dolini, Črnem grabnu, Moravski kotlini in na Rašici. Nemci so ojačevali svoje oddelke, terorizirali prebivalstvo in od besa požigali vasi, toda plamen ljudske vstaje se je v kamniškem okolišju čedalje bolj širil. V imenu Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva in v imenu Centralnega komiteja KP Slovenije je bila 26. septembra 1941 izročena Kamniškemu bataljonu prva zastava. Zastavo je izročil tov. Boris Kidrič. Borci so jo sprejeli s ponosom kot simbol svobode slovenskega ljudstva.

Na 902 m visokem prelazu Črnicu, na bivši kranjsko-štajerski meji, so Nemci utrdili močno orožniško postojanko. Borci Kamniškega bataljona pa so jo 16. junija 1942 napadli in uničili. To je bila ena izmed prvih okupatorjevih postojank, ki je padla v roke partizanom.

Pri napadu je izgubil življenje borec Rudi Pirš iz Radomelj. ZB NOV Kamnik je postavila na mestu, kjer se je smrtno zadet zgrudil Rudi Pirš spomenik, okrog katerega so se v nedeljo zbrali preživeli borci Kamniškega bataljona, med njimi tudi član CK KPJ in zvezni poslanec tov. Tomo Brejc ter ljudski poslanec, predsednik trgovinske zbornice LRS, tovarnišica Mara Dermastja. Svečani spominski govor je imel borec Kamniškega bataljona tov. Marjan Zupančič, o naši borbi in nje mednarodnem pomenu pa je spregovoril tov. Tomo Brejc. Kulturni del sporeda so izvajali: delavska godba iz Mengša, pevski zbor kamniške »Solidarnosti« in mladina osnovne šole iz Stranj. Lepo vreme je omogočilo velik obisk prebivalstva iz vseh bližnjih vasi, mnogo pa je bilo tudi gostov iz Kamnika, Radomelj in Mengša. Svečanosti odkritja spomenika, ki je dostojna oddolžitve spomenu zmag Kamniškega bataljona, so se udeležili tudi tajnik OLO Ljubljana-okolica tov. Potisek, predsednik okrajne združne zveze tov. Keber, ljudski poslanec in predsednik LOMO Kamnik tov. Janko Alfred, predsednik Slovenskega pevskega društva iz Chicaga, predstavniki ZKS, SZDL, ZB in gasilska četa iz Kamnika.

Gostinci, tako ne gre!

S seje OLO Radovljica

Pretekli petek je bila v Radovljici 24 skupna seja obeh zborov OLO, nato pa ločeni seji.

Največ razprave je bilo okoli sklepanja in imenovanja upravnika za pekarno v Stari Fužini, direktorja hotela »Jezero« v Bohinju in o sanaciji stanja v »Grajskem dvoru« v Radovljici.

Mnogo je bilo že pisanega in povedanega o problemih v našem gostinstvu. Toda dogodki v tem letu kažejo, da je vse to naletelo na gluha ušesa. Saj je zaradi malomarnega poslovanja, pomevno itd. kar pet ali šest upraviteljev gostinskih in drugih podjetij v Radovljici na »počitnicah« (beri: v zaporu). »Grajski dvor« je že več mesecev pod prisilno upravo in še sedaj niso razčistili računov. Nasprotno, tudi v tem času so se dogajale nepravilnosti. Odborniki so vedeli mnogo povedati tudi o gostinstvu v Begunjah, Kropi, Lescah itd., prav v tistih krajih, kjer je mnogo domačega in tujega turističnega prometa.

Begunje obiskuje mnogo ljudi zaradi njihovega zgodovinskega pomena. Odkar je upravitelj zaprt, le težko dobite v gostilni toplo hrano ali pa sploh kakšno jedajo. Podobno je v Lescah. Restavracija nasproti postaje je na takem mestu, da bi morala biti res popolna, ne pa taka kot je sedaj, da zjutraj pred šesto uro in morda še pozneje ne morete v restavracijo, ker pač

odgovorni še spijo. Zvečer po 20.30 uri pa tudi ne morete več dobiti hrane. Branijo se abonentov iz »Verige«. Tudi v Kropi bi morali najti primernejši lokal za gostinsko podjetje.

V zvezi z imenovanjem novega upravnika pekarnice v Stari Fužini je OLO sklenil prepuščati pekarno kmetijski zadrugi, ki mora najprej lokal prilagoditi osnovnim higienskim predpisom in potem urediti nadaljnje poslovanje.

Na drugem delu seje so razpravljali tudi o mizarstvu v Kranjski gori. Upravitelj tega podjetja je bil zaradi kriminala in malomarnega poslovanja obsojen na več let zapor, vendar s tem vprašanja v podjetju še niso rešili. Vse kaže, da o teh vprašanjih v Kranjski gori precej neresno razpravljajo tako na občini kot v organizacijah. To je edino proizvodno podjetje v gornjevzhodni dolini, zato OLO meni, da je potrebno da ostane. Vendar so podjetje samovoljno zaprli, delavce poslali na brezplačen dopust, knjigovodja, ki ni imel nalogo urediti obračun pa si je

Predsednik burmanske vlade U Nu si z zanimanjem ogleduje proizvodni proces v montaži inštrumentov

lovanje, nato pa si je ogledal še kontrolni oddelek in oddelke za montažo kinoprojektorjev. V oddelku za kinoprojektorje je izrazil željo, da bi kupil dva kinoprojektorja za potrebe burmanske vojske.

Po ogledu tovarne so priredili predsedniku U Nuju in njegovemu spremstvu v kino dvorani majhno zakusko. Med zakusko so predvajali film o »Iskri« in njenih izdelkih. Ob tej priložnosti je predsednik

lovanje, nato pa si je ogledal še kontrolni oddelek in oddelke za montažo kinoprojektorjev. V oddelku za kinoprojektorje je izrazil željo, da bi kupil dva kinoprojektorja za potrebe burmanske vojske.

Po ogledu tovarne so priredili predsedniku U Nuju in njegovemu spremstvu v kino dvorani majhno zakusko. Med zakusko so predvajali film o »Iskri« in njenih izdelkih. Ob tej priložnosti je predsednik

V podjetju „Roleta“ ni bilo vse v redu!

S seje Zbora proizvajalcev OLO Kranj

V torek je zasedal Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Kranju in potrjeval zaključne račune gospodarskih organizacij kranjskega okraja. Zaključni računi so bili potrjeni podjetjem »Standard«, »Kovinar«, »Inteks«, »Roleta« in »Puškarna« iz Kranja, tovarni usnja »Runo« iz Tržiča, »Skemu« podjetju in »Transturist« iz Skofje Loke ter »Usnjarni« iz Zeleznikov.

Dokaj zanimive so ugotovitve bilančne komisije, ki je pregledovala lanskega leta zaključni račun podjetja »Roleta« mizarstvo iz Kranja. Ze takoj v začetku svojega poročila ugotavlja komisija, da zaradi nepravilnega vodenja knjigovodstva ni bilo moč dobiti vseh zaželenih podatkov o delu podjetja v preteklem letu. Prvo kar vzbudi opazovalcu pozornost, ko pregleduje poročilo bilančne komisije, je odnos med lanske-

letno doseženim dobičkom v višini 645% od planiranega in bruto produktom, ki je znašal le 134%. Za tako močan odmik od planiranega dobička je treba zahvaliti predvsem komercialnemu uspehu in le delno ne realnemu planiranju. Podjetje je namreč moralo, če je hotelo izplačevati plače določene po tarifnem pravilniku, nenehno zviševati cene svojim proizvodom, saj so bile njih obračunske plače za 6% nižje od onih, določenih po tarifnem pravilniku.

Nadaljnja ugotovitev bilančne komisije je bila da je bilo knjigovodstvo v tem podjetju lani zelo neurejeno. To pripisuje deloma objektivnim težavam (stalna knjigovodkinja je odpovedala službeno razmerje, nato je prišel knjigovodja iz Ljubljane in je nato zopet odšel), še več pa malomarnosti odgovornih uslužbencev! Zlasti

je bilo neurejeno materialno knjigovodstvo, tako da je ob koncu leta nastal inventurni primanjkljaj v znesku 1 milijon 441.000 dinarjev. Podjetje je skušalo ta primanjkljaj upravičiti s prikazom, koliko naj bi se uporabilo materiala za proizvodnjo, ob upoštevanju normativov in koliko je bila dejanska količina uporaba materiala. Toda tega izračuna komisija nikakor ni mogla razčistiti. Vse te nepravilnosti pa bodo dobile svoj epilogo še pri javnem tožilstvu.

Razvojna in poslovna predvidevanja za to podjetje v letošnjem letu pa kažejo na boljše. Postopoma bo urejeno in vzklajeno tudi knjigovodsko poslovanje, tako da je Zbor proizvajalcev kljub vsem lanskim letnim nepravilnostim, potrdil podjetju zaključni račun za leto 1954.

Iz useline

14 DNI v UNIFORMI

Nad 160 razstavljalcev

Kmetijski svetovalec

SPET BODO ZAPELI ZVONCI

S posveta predsednikov »Svobod« in KUD

O delu tržiških strelcev

GORENJSKI PIONIR

Iz sodnih dvoran

Reportaža novinarja — kolesarja

TEDEN DNI PO SVETU

TUDI FRANCOŠKI DRŽAV-
NIKI POVAKLJENI V
MOSKVO

10. junija se je sovjetski zunanji minister Molotov na poti v San Francisco ustavil v Parizu in se sestal s francoskimi državniki. Po kosilu, ki mu ga je priredil zunanji minister Antoine Pinay, in ki se ga je udeležil tudi ministrski predsednik Faure, se je izvedelo, da je razgovor o splošnih političnih vprašanjih potekal v zelo prijateljskem vzdušju.

V razgovoru z novinarji je Faure potem izjavil, da je Molotov povabil francoske državnike v Moskvo na obisk.

OBISK KOLHOZNIKOV V
ANGLIJI

Iz Londona se je izvedelo, da je sovjetski kmetijski minister Benediktov sprejel povabilo, naj obišče Veliko Britanijo in prouči britansko kmetijstvo. Benediktov bo prišel z delegacijo sovjetskih kolhoznikov v Anglijo 3. julija. Kolhozniki se bodo mudili v Veliki Britaniji 10 dni in bodo gostje časopisa »New Chronicle«, ki je glasilo liberalne stranke.

PREPOVED
AVTOMOBILSKIH TEKEM

Francoška vlada je 14. junija razpravljala o katastrofi na avtomobilskih tekmah v Mansu, ki se je dogodila pred dnevi in ki je terjala morda že 87 človeških življenj. Vlada je sklenila, naj na prihodnjih avtomobilskih dirkah poskrbi za nove varnostne ukrepe in med drugim vzpostavi zaščitno cono med dirkalno progo in občinstvom. Obenem je začasno prepovedala avtomobilske dirke v Franciji.

NOVE ATOMSKE ELEKT-
RARNE V ANGLIJI

Angleški minister za gorivo in energijo je izjavil, da bodo v Angliji zgradili še 6 atomskih reaktorjev za pridobivanje električne energije.

ATOMSKO SODELOVANJE

15. junija so v Washingtonu podpisali dvostranske sporazume o sodelovanju na področju atomskega raziskovanja med ZDA na eni strani in Veliko Britanijo, Belgijo in Kanado na drugi strani. Sporazumi določajo sodelovanje na področju tajnih in javnih raziskovanj uporabe atomske energije v mirodne namene.

S seje LOMO Kranj

Problemi stanovanjske skupnosti

V petek, 10. junija, je bila v sejni dvorani 43. redna seja Ljudskega odbora mestne občine Kranj, ki ji je predsedoval predsednik Vinko Hafner.

Dnevni red je bil že v začetku izpremenjen. In sicer je izpadla druga točka dnevnega reda: sklepanje o sprejemu pravilnika o podeljevanju štipendij, ker se pripravlja ustrezen zvezni zakon. Prav tako je bilo umaknjeno iz dnevnega reda sklepanje o spremembah pravilnika o dopolnilnih plačah Prešernovega gledališča.

Glavna točka dnevnega reda je bilo poročilo Sveta stanovanjske skupnosti, ki ga je podal njegov predsednik Viktor Blagotinšek.

Težišče družbenega upravljanja stanovanjskih zgradb je bilo prenešeno na hišne svete, kot na najbolj neposredno zainteresirane družbene organe upravljanja. Do 1. maja je bilo na področju mestne občine Kranj izvoljenih 126 hišnih svetov za 156 zgradb. Privatnih hiš, ki spadajo v stanovanjsko skupnost Svet še ni prevzel, ker se med 25 lastniki hiš le 2 nista pritožila. Mnogo pritožb je bilo doslej že rešenih in bo Svet stanovanjske skupnosti te hiše v najkrajšem času prevzel.

Svet stanovanjske skupnosti je povezoval delo hišnih svetov, prenašal njihove medsebojne izkušnje in razpravljal o skupnih vprašanjih upravljanja stanovanjskih hiš. Pregledalo se je stanje hiš v skupnosti, razčistili so se odnosi do hišnikov, poseben problem je predstavljalo upravljanje Delavskega doma, pripravili so se predračuni za vsa popravila itd.

Hišni sveti se v glavnem ukvarjajo s popravili hiš, vendar se je pokazalo, da primanjkuje sredstev celo za najnuj-

nejše redno vzdrževanje stavb in njih popravilo. Mnogo slabega ugotavljajo hišni sveti zlasti v novo zgrajenih blokih, kjer so takoj po vselitvi potrebna razna popravila instalacij, kar kaže na nesolidno izvršeno obrtniška dela. Ravno zato ker se povsod čuti potreba po popravilu in renoviranju — finančnih sredstev pa primanjkuje — so trenutno hišni sveti v težavnem položaju; zlasti se, ker se škoda na hišah z vsakim dnem veča. Da se to stanje spremeni so odborniki sprejeli sklep, da se sredstva, ki se stekajo iz najemnin, porabijo tako, da dve tretjini dobi sklad za vzdrževanje stanovanj, eno tretjino pa sklad za obnovo lokalov.

Posebna skrb hišnih svetov bo odslej veljala vzgoji stanovalcev, ki vse preveč zanemarijo svoja stanovanja in čakajo, da jim hišni sveti popravijo vsako malenkost in mislijo, da je naloga svetov skrbeti tudi za vse udobje stanovalcev.

Svet stanovanjske skupnosti je v zadnjem času obravnaval tudi sistem določanja stanovanjskih najemnin, zaradi katerih so se ljudje večkrat pritožili. Vendar zaradi objektivnih vzrokov ni bilo mogoče doseči popolnoma zadovoljivih zaključkov.

V zvezi s stanovanjsko problematiko so na seji zadolžili Svet za gospodarstvo, da v dveh mesecih pripravi vse predpise, ki jih nakazuje zvezna uredba o upravljanju stanovanjskih hiš in nedavno objavljena republiška uredba. Najpotrebnejša med temi sta vsekakor odlok o hišnem redu in o sklepa-

nju stanovanjskih pogodb. Razen tega bo treba izdelati še pravilnik o delu hišnih svetov in pravilnik o delu stanovanjske skupnosti.

Odborniki ljudskega odbora so razpravljali tudi o denarnih posojilih med hišnimi svetovi (tako da bi hišni svet neke nove zgradbe posodil denar drugemu, čigar hiša bolj potrebuje denar za popravilo), vendar zaradi neuvidevnosti svetov ni mogoče tega vprašanja rešiti, zlasti še ker ljudski odbor nima instrumentov, da bi to lahko dosegel.

V nadaljevanju se je bila potrjena izvolitev šolskih odborov za vse srednje in nižje šole v Kranju. Za Prešernovo gledališče je bil izvoljen nov upravni odbor, ki bo hkrati prevzel funkcijo umetniškega sveta. V novi upravni odbor je imenoval občinski ljudski odbor 7 članov, delovni kolektiv pa 3 člane. Pred zaključkom zasedanja so odborniki LOMO sprejeli še poročne izjave za nekatera podjetja in imenovali direktorja »Agroservis«.

Z obiska U Nuja v »Iskri«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ko je zapuščal tovarniške prostore so ga delavci, ki so med tem časom napolnili dvorice, prisrčno pozdravljali. Zelo razpoložen je predsednik U Nu pred odhodom iz tovarne govoril zbranim delavcem. Dejal je: »Delate zelo koristno in dobro delo. To kar tukaj delate bo v marsičem pripomoglo k izgradnji socializma. Zato nadaljujte z delom in vaši napori bodo kronani z uspehom. Hvala vam!« Njegove besede so delavci sprejeli z velikim odobravanjem. Obstopili so predsednika in njegovo spremstvo. Vsakdo mu je hotel stisniti roko...

Ob 17.46 uri je predsednik burmanske vlade U Nu zapustil »Iskro« in se odpeljal proti Bledu. Prisrčno ga je dočakal svečano okrašen Kranj. Od »Iskre« do Zlatega polja so stale goste vrste ljudi, ki so s cvetjem obsuli avtomobile, v katerih se je vozil U Nu in njegovo spremstvo. Kljub dežju je bilo mnogo ljudi ob vsej cesti proti Bledu, posebno v Naklem, Podbrezjah, pri Podnartu, na Posavcu, pri Mošnjah...

Stiska za prostore na kamniških šolah

Na seji Sveta za prosveto in kulturo LOMO Kamnik so razpravljali o pomanjkanju prostorov na kamniških šolah. V osnovni šoli se je povečalo število učencev tako, da bodo morali v prihodnjem šolskem letu odpreti še en četrti in en prvi oddelk, kjer je zdaj dovoljen vpis v šolo z izpolnjenim šestim letom. Ze zdaj gostuje osnovna šola z enim oddelkom v vrtcu, ostali oddelki pa so v poslopju Narodne banke, zdaj pa bo dobila še eno sobo v poslopju tovarne »Eta«. Tudi gimnazija je zelo utegnena. V prihodnjem šolskem letu bodo morali združiti paralelne razrede v višji gimnaziji, prav tako pa tudi v nižji, da bodo lahko imeli pouk v sedanjih stavbi. Vajenska šola, ki je gostovala v eni sami gimnazijski učilnici, bo morala poiskati druge prostore. Sodiijo, da bi bili za vajensko šolo primerni prostori v samostanskem poslopju v Mekinjah, kjer je že zdaj vajenska šola za frizerske stroke z internatom za 90 gojencev. Tam bi se dalo urediti tudi primerne prostore za delavnice.

Šola zavoda za rehabilitacijo invalidne mladine bo do jeseni dopolnjena z modernim poslop-

jem v podaljšku doma. Glasbena šola pa ima v bivši stavbi mestne občine prilično urejene prostore.

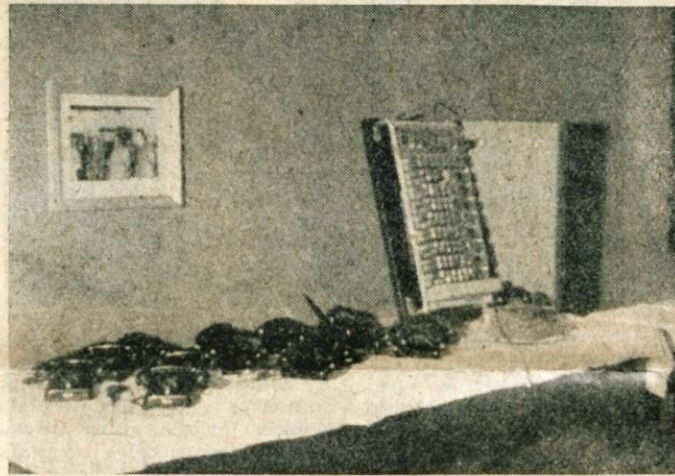
Iniciativa za izgradnjo novega gimnazijskega poslopja je spriču dejstva, da je gimnazija najbolj uresničena vredna vse podpore, ker samo na ta način se bomo izognili tretji izmeni na osnovni šoli in v gimnaziji.

Gasilci iz Podbrezji praznujejo

Letos praznuje Prostovoljno gasilsko društvo iz Podbrezji 30 let svojega obstoja. Ta jubilej bodo praznovali zelo slovesno.

V nedeljo, 19. t. m. bo na Trati ob 14. uri sprejem sosednjih gasilskih društev, nato pa telovadni nastop društev »Partizan«.

Po nastopu bo zabavni del sporeda. Ves dohodek prireditve je namenjen za obnovo Gasilskega doma v Podbrezjah, ki je res potreben renoviranja.

Hišna telefonska centrala s 14 priključki — darilo delovnega kolektiva »Iskre« predsedniku U Nuju

velika množica tamošnjih delavcev in mladine z godbo na pihala, čeprav je bil v tem času to močan naliv.

Nu je izstopil. Okrožili so ga domačini in Bohinjeci v narodnih nošah, na tisoče prisotnih pa mu je klicalo prisrčno dobrodošlico. Najprej sta mu pionirček in pionirka v narodnih nošah izročila šopek gorenjskih nageljnov, nato pa so visokemu gostu ponudili po starem običaju kruh in sol.

Po prihodu v vilo »Bled« je bila prirejena intima večerja, nato pa je bil slavnostni sprejem.

Zal je slabo vreme preprečilo svetelitev jezera, ognjemet in estali program, ki je bil pripravljen. Sneg je spet segel globoko v nedra naših gora in mrzel veter je vel. Vendar vse to ni pregnalo iz src vseh, ki so radostnih lic dolge ure čakali ob cestah, kjer se je peljal predsednik junaškega burmanskega ljudstva U Nu, tiste ga toplega občutka, ki navdaja človeka, ko sprejema dragega prijatelja in gosta.

S. B.

ZB pred prvim praznikom

Mestni odbor ZB NOV Kranj in občinski odbori ZB na območju bodoče kranjske komunne se z verno pripravlja na dostojno počastitev prvega praznika Zveze borcev, za katerega je bil določen na zadnjem, III. kongresu ZB NOV Jugoslavije v Ljubljani, 4. julij.

V okviru tega praznovanja bo občinski odbor ZB NOV Gorice že četrth praznoval svoj občinski praznik. Tokrat bo praznovanje še posebno slovesno. Izdali bodo poseben zbornik, ki bo zajel gradivo iz osvobodilnega boja. V Kranju pa organizacija ZB pripravlja veliko slavlje na Savskem logu, združeno s tabornim ognjem, ob katerem bodo borci obujali spomine na slavno epopejo jugoslovanskih narodov. Razen tega bodo v dnevi od 2. do 4. julija razne kulturne in športne prireditve. Podroben spored vseh prireditvev bomo še objavili.

Č. A.

Obvezniki predvojaške vzgoje s prve izmene

na razpolago zdravnikov v sosednjem Zdravstvenem domu.

Za pravilno strokovno izvajanje taborjenja in za pravilno vzgojo mladincev pa je odgovoren Vojni odsek in nastavniki, ki so rekrutirani iz vrst rezervnih oficirjev in podoficirjev JLA.

Med pogovorom sem tovariša kapetana Ravnika vprašal še za mnenje, ali se bolje obnese enkratno taborjenje ali redno 14-

dnevne predvojaške vežbe. Odgovoril je, da je sicer redno vežbanje koristnejše zaradi tega, ker obvezniki ne pozabijo tako hitro naučenega, vendar pa ima taborjenje to prednost,

Obisk pri obveznikih predvojaške vzgoje

Malo nad igriščem nogometnega kluba »Triglav« v Kranju je obvojaških barakah napravljena kar cela vas iz novih, udobnih šotorov. Tu je taborišče za obveznike predvojaške vzgoje — mladince iz kmečkih predelov Gorenjske, ki med letom niso obiskovali predvojaške vzgoje in ki so prišli sem, da opravijo svojo obvezno letno šolanje. Tako bodo opravili tisto, kar mladina industrijskih krajev in mest opravlja redno vsakih 14 dni, v 14-dnevnem skupnem taborjenju. V Kranju je sedaj že druga izmena 300 mladincev.

Ze lani je bilo podobno taborjenje obveznikov kranjskega okraja v Križah, vendar je letošnje, v primerjavi z lanskim, precej boljše. Svet za prosveto in kulturo OLO — ki je organizator tega taborjenja — je nabavil 30 novih šotorov, nove uniforme za obveznike, opremlil in moderniziral kuhinjo ter nabavil tudi nekaj ostalega potrebnega inventarja.

Pustega deževnega dne sva s kolegom obiskala obveznike. Bilo je hladno in dež je vtrajno in enakomerno padal po šotorskih krilih in prav vprašujoče sem pogledal obveznike, ki so žlobudrali po lužah na »kruhu«. Mislim sem, da jim ni preveč prijetno, toda nasmejani in sproščeni obrzali so me prepričali o prav nasprotnem.

Sicer pa, kaj bo takim mladim fantom, ki so že napol vojaki (saj so tudi oblečeni skoraj ravno tako) povzročil takle majhen dež.

Odšla sva v štab — nizko staro in že precej preperelo barako — kjer sva se spustila v pomenek s tovarišem kapetanom Ravnikom in tovarisem Kocjanom, ki je odgovoren za predvojaško vzgojo v Kranju.

Najprej sva se pozanimala, kaj počno ti mladi fantje in kakšen je dnevni red njihovega dela.

Vstajanje je precej zgodaj — vsaj za nas lenuhave meščane — in sicer že ob 5. uri. Po jutranji telovadbi, umivanju in urejanju spalnic (to se pravi šotorov) je ob 6. uri zajtrk. Ob 7. uri se začnejo vežbe, ali kakor temu pravijo obvezniki predvojaške vzgoje »zanimanje« ki traja vse do 13.30 ure, ko je kosilo. Zelo sem bil presenečen, da imajo po kosilu eno uro in pol spanja. Seveda, če imajo po kosilu spanje — sem si mislil — potem je prav in koristno, da zgodaj vstajajo. V dnevnem redu taborjenja je tudi vsak dan odmerjen čas za kulturno vzgojno delo ter za šport (od 16. do 18.30 ure). Večerjajo ob 19. uri, ob 21.30 uri pa mora biti v taborišču mir.

Kaj je bistvo tega taborjenja? Obvezniki predvojaške vzgoje morajo pridobiti vsaj osnovne

Jesen in tovarne »Iskra« iz Kranja. Delavci iz »Iskre« pišejo tovarišu Marinku med drugim tole: »Prav vsi Vam želimo skorajšnjega okrevanja. Zelim da bi čimprej ponovno prevzeli svoje odgovorne dolžnosti, ki jih imate pred Ljudsko skupščino, do nas in do vse naše skupnosti.«

Iz vseh pisem pa veje skrb za zdravje tovariša Marinka in veselje ob vsaki dobri novici, ki kaže izboljšanje njegovega zdravstvenega stanja.

Mihi Marinku so želeli skorajšnje okrevanje

Vsi državljani naše republike za zanimanjem sledimo vestem o zdravstvenem stanju predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije, tov. Miha Marinka po operaciji, ki jo je pred kratkim prestal. Te dni sprejema tovariš Marinko številna pisma od delovnih kolektivov, ki mu žele skorajšnje okrevanje. Tudi nekateri delovni kolektivi z Gorenjske so med njimi. Tako so pisali predsedniku Marinku kolektivi Bombažne predilnice in tkalnice iz Tržiča, Predilnice iz Škofje Loke, Zelezarna z

14 DNI V UNIFORMI

2 GLAS GORENJSKE

Gospodarske novice iz vse domovine

IZVOZNO - UVOZNA BANKA

Kot poročajo iz Beograda je že izdelan osnutek Uredbe o ustanovitvi izvozne - uvozne banke. Po tem osnutku bodo glavne naloge te banke v tem, da posreduje v plačilnem prometu z inozemstvom in da kreditira naša zunanjetrgovinska podjetja. Splošno mnenje je, da bo delo te banke znatno povečalo našo zunanjo trgovino.

JUGOSLOVANSKO - ITALIJANSKA ZBORNICA

V Beogradu je bila pretekli teden ustanovljena jugoslovansko - italijanska trgovinska zbornica. Enaka zbornica je bila ustanovljena pred meseci tudi v Milanu. Obe zbornici bosta nedvomno pripomogli k odstranitvi posameznih zaprek in k intenzivnejši zunanji trgovini med obema državama.

PŠENICA, MAST IN SLADKOR

Po poročilih »Jugopresa« bo dobila Jugoslavija kot pomoč vlade ZDA 280 tisoč ton pšenice. Prve pošiljke pšenice bodo prispele v Jugoslavijo v juniju in juliju mesecu.

Pred nekaj dnevi pa smo že dobili 5000 ton sladkorja, nadaljnje pogodbe pa se še sklenjuje za 20.000 ton. Pred nekaj dnevi smo sklenili pogodbo tudi za uvoz 6000 ton masti, porajamo pa se še za nakup nadaljnjih 4000 ton. Prve količine masti so že na poti.

Nad 160 razstavljalavcev

Na letošnjem Gorenjskem sejmu bo sodelovalo 100 obrtnih in čez 50 industrijskih podjetij

Doslej se je za letošnji Gorenjski sejem, ki bo že V. po vrsti, prijavilo nad 160 razstavljalavcev z vse Gorenjske in tudi nekaterih drugih krajev Slovenije. Med njimi bo čez 100 obrtnih podjetij in obrtnikov - zasebnikov, 53 industrijskih in

Povečali so obrat II. v Radovljici

Lani meseca junija je Tovarna pletenin in nogavic z obratom v Lescah in Radovljici začela povečevati svoj obrat II. v Radovljici.

Povpraševanje po njihovih kvalitativnih izdelkih je vedno večje in zato je bilo nujno povečati proizvodnjo in vsaj delno kriti zahteve tržišča. Obrat II. v Radovljici so dvignili za nadstropje in preselili iz spodnjih prenatrpanih prostorov šivalnico in likalnico ter časno skladišča, v nove moderne prostore. V prejšnjih prostorih so delavci delali v izredno slabih pogojih.

Gradnje še niso gotove. Sedaj dokončujejo še skladišča, vrtarnico, dozidali bodo v kratkem še manjši podaljšek za sanitarni del. S tem novim dozidkom so za nekaj časa uspeli rešiti pereči problem prostora v podjetju.

Eden glavnih prizadevanj jim je — čimboljša kvaliteta. Z novim tarifnim pravilnikom so uvedli količinsko normo, vendar sedaj mnogo razgovarjajo o tem, da bi uveljavili še kvaliteto normo. Vsekakor bi se kvaliteta njihovih izdelkov tako še izboljšala.

9 veletrgovskih podjetij. Tako veliko število obrtnih in industrijskih podjetij bo nedvomno dalo letošnjemu sejmu prav tujeni, obrtno - industrijski značaj. Letošnji sejem bo torej sejem potrošnega blaga.

Posebno pozornost vzbuja zelo močna udeležba socialističnega sektorja obrti, kar za dosežanje sejmne ne bi mogli trdit. To nam dokazuje, da se je socialistična obrt posebno v zadnjem času močno razmahnila in da že izdeluje take izdelke, s katerimi se lahko pokaže tudi na razstavah. Prav od obrtnih podjetij pričakujemo letos nekatere novosti, nekatere nove izdelke.

Letos bo najmočnejše zastopna lesna industrija, za njo pa pridejo po številu razstavljalavcev tekstilna in kovinsko predelovalna ter elektroindustrija.

ŠE NEKAJ O RAZSTAVLJAVCIH

Strojno podjetje iz Škofje Loke bo obiskovalcem pokazalo

Nova depandansa hotela „Pod Voglom“

Ze nekaj let gradijo delavci ob hotelu »Pod Voglom«, ki leži na sredi leve obale (orografsko desne) Bohinjskega jezera, novo poslopje, ki bo služilo kot depandansa. Menda so začeli z gradnjo že leta 1959, vendar niso vselej gradili tako pospešeno kot letos. Delo so po eni strani zavirali načrti (ki so bili v začetku kaj pomanjkljivo izdelani), po drugi strani pa pomanjkanje finančnih sredstev.

Letos je nova stavba — v lepem »švicarskem« slogu, ki je popolnoma v skladu z okolico — že v grobem dograjena in kakor predvidevajo, bosta do 1. julija notranje urejena tudi prva dva nadstropja. Tedaj namreč bo depandansa sprejela že prve goste — inozemce.

Ko bo stavba popolnoma dograjena in urejena, bo v njej 45 sob z 72 posteljami, letos pa bo urejenih šele 14 sob z 12 posteljami.

Vsekakor bo depandansa hotela »Pod Voglom« mnogo prispevala k razširitvi turizma ob Bohinjskem jezeru, kjer ga sedaj pogosto zavira pomanjkanje tujskih sob.

KMETIJSKI SVETOVALEC

Več kvalitetnega sadja za dom in trg

Vsi vrtničarji, ki gojimo na manjših ali večjih površinah sadno drevje imamo skupno željo, da bi nam to drevje prinašalo leto za letom več lepšega in boljšega sadja. Iz leta v leto pa opažamo, da nam razne glivične bolezni in zajedalci uničijo mnogo sadja, včasih tudi tretjino celokupnega pridelka.

Danes vemo vsi sadjarji, da ni dovolj, če sadno drevje samo gojimo, mažemo debela z apnenim beležem, obrezujemo, pač pa je treba tudi nečloveške zajedavce smotno zatirati. Kako zelo se izplača sadjarju drevje redno škropiti, so pokazale razne izkušnje naprednih sadjarjev, saj dobijo od vsakega poškopljenega drevesa 20—80 kg več sadja kot od nepoškopljenega. Tudi škropljenje ni predrago. Plača se samo delo, material pa plača 50% OZZ, 50% pa država iz sklada za pospeševanje kmetijstva.

Pri nas smo do sedaj opravljali večinoma le zimsko škropljenje. Če hočemo priti do kvalitetnega sadja pa moramo s to prakso prenehati in se resno lotiti tudi poletnega škropljenja. Vedeti moramo kaj dosežemo z zimskim in kaj s poletnim škropljenjem.

Z zimskim škropljenjem uničimo sicer nešteto zajedavcev kakor n. pr. kaparja, naselbino krvavih uši, listnega zavijača, zmuzlikarja idr. Tudi brsti se enakomerno razvijajo, plodovi so lepši in debelejši, poškopljeno drevo odganja spomladaj kasneje in je nevarnost cvetja pred pozebo manjša. Če se temeljito opravi zimsko škropljenje, ki naj seže do zadnje vejice, potem zaleže tudi poletno in je učinkovitejša kot pri drevju, ki pozimi ni bilo škropljeno.

V poletnih mesecih pa nam povzročata škrlup (fiskladij) in jabolčni zavijač ogromno gospodarsko škodo. V nekaterih letih nam omenjena glivična bolezen in sadni zajedavec povzročita, da dobimo 70—90% iznakaženega sadja. Samo jabolčni zavijač nam uniči letno 20—30% sadnega pridelka. Tako nas naše vremenske prilike in želja po lepšem, bolj zdravem sadju sama sili, da se lotimo tudi letnega škropljenja z vso resnostjo. Danes imamo že na razpolago zanesljiva škropiva s katerimi uničujemo razne živalske in rastlinske zajedavce na sadnem drevju. Izdelujejo jih naše domače to-

varne, treba jih je le znati pravilno in pravočasno uporabljati. Ker zahteva to delo precej tehničnega znanja in bi bilo za posameznika zamudno, je organiziral Sadjarski odsek pri OZZ v Kranju škropljenje drevja po svojih, za to usposobljenih sadjarjih. Vsi, ki si želijo čim več kvalitetnega sadja naj se prijavijo v pisarni Kmetijske zadruga v Kranju, Koroška cesta, kjer bodo vpisani v seznam in bodo njihova sadna drevesa redno škropljena v zimskem in letnem času.

Marica Roblek

Na potovanju z nakelškimi zadružniki

Koristen in prijeten izlet

Nakelški zadružniki že tri leta organizirajo vsako leto po dve ekskurziji, da se tako seznajajo tudi z gospodarstvom v drugih krajih ter si obenem naberejo novih moči za naporno delo. Tudi letos so s sodelovanjem Putnika organizirali tak izlet preko Tolmina, Boveca do Kopra in Pirana ter nazaj preko Postojne in Vrhnice. Na tem potovanju jih je spremljal tudi naš novinar in si pri tem nabral nekaj vtisov.

V noči med 8. in 9. junijem je v Naklem in bližnji okolici marsikdo le dremal, marsikdo pa celo ni zatislil očesa, ker ga je skrbelo, da ne bi zaspal. Okoli 3. ure so se začeli zbirati že prvi ljudje v Naklem in Dupljah. Nekoliko nestrpni so bili, ker avtobusov ob dogovorjenem času še ni bilo.

Vendar se je vznemirjenje hitro pogojevalo, ko sta že okoli pol štiri velika avtobusa v Naklem močno zahupala. Vzradošenih obrazov in z ognjem nestrpnega pričakovanja smo zasedli vsak svoje mesto in človek bi mislil, da bomo v teh zgodnjih jutranjih urah, ob rahlem tresenju avtobusov, v udobnih sedežih kar hitro dospali. Vendar smo bili vsi budni, nikomur se ni dalo spati, saj je bila pot tako zanimiva, tako lepa in prijetna.

Kar mimogrede nas je pozdravil v daljavi škofjeloški grad — vendar hitro naprej, pot, ki nas čaka, je še dolga. Seveda naj prav po tistem povem, da je bilo vse do Boveca mnogo nepredvidenih postaj, ker smo pozabili vrečke (za bruhanje) doma. Selška dolina nas je v zgodnjih jutranjih urah sprejela medse kot svoje prijatelje in nam razkazovala svoje krasote in zanimivosti. Male hišice, skrbno urejeni vrtovi, njive in nekoliko stran tu in tam gozdovi, vse nas je pozdravljalo še v jutranji rosi.

Nismo se še dobro zavedli, da smo našo pravo kranjsko deželo že zapustili, že se je pokazala v svoji svojstveni barvi Soča. Nevede so ustnice zašepetale njeno hvalnico:

»Krasna si, bistra hči planin, brdka v prirodnih si lepoti, ko ti prozornih globin, nevihte divje srd ne moti!...«

Ze smo bili v Tolminu in ne dolgo za tem je naš vodnik Tone naznanil po mikrofoni: »Vsak čas bomo v Bovecu. Res ni trajalo dolgo. Po kratkem premoru smo se odpravili naprej v Log pod Mangartom. Tedaj pa so oživel naš najstarejši potnik — vojak iz I. svetovne vojne. Včasih neprijetnih dogodkov so se sedaj spominjali z neko radostjo, z radostjo so ogledovali stare trdnjave in obujali svoje mladostne spomine. Očka Jože Umnik je kar sam prevzel vodstvo in prijetno mu je bilo, ko je bil lahko svojim najmlajšim poslušalcem dober vodil.

»Prmejkus, pa še iste stopnice,« je vzklinal takoj ko smo prestopili prag na dvorišče. To

dolgem hodniku nas je vodil v »sobe«. Kar nemogoče se nam je zdelo, da so za temi debelimi zidovi, z majhnimi okni — linami, živeli nekoč naši ljudje. »Tu v tej sobi sem stal mnogo noči pri lini na straži — dolge so bile, kajti tedaj smo se še vse drugače borili. In tukaj sem prebdel mnogo noči in pisal pisma dekletom.« Iz tega prostora, ki se nam je zdel vse prejšnji soba, nas je očka Umnik vodil še v druge prostore.

»Da, in tukaj je bil kanon,« je rekel, ko je pokazal luknjo na zidu.

Več je bilo med nami takih, ki so preživeli za tem zidovjem del svoje mladosti. Spremljali smo jih na njihovi poti, ko so se napotili v vas, da bi poizvedeli, kaj iz njihovih tovariš iz mladosti. Večina jih je že mrtvih, nekaj pa se jih je našlo, vendar jih je čas tako spreminil, da so se komaj spoznali. In vendar je bilo to snidenje po 30 letih prav nekaj posebnega — tajinstvenega in prisrčnega.

Očka Umnik pa se ni pustil motiti. »Stotnik Herman je držal postojanko na Predilu, v trdnjavi Kanalske doline pa je bil general Henzel. Do Boveca so bili Italijani, a naprej mi. Tako je bil cokol 2000 m visoki Kombova bojnica črta I. svetovne vojne. To trdnjavo — »Kluž«, kjer sma bili mi, je vodil hauptman Rojnik. V trdnjavi, kjer je bil general Henzel, so v pogumnih borbi s Francozi žrtvovali mnogo življenj. Ven-

dar smo zmagali in Francozov nismo pustili naprej, zato so postavili lep spomenik, simbol hrabrosti — leva.« Očka Umnik je ponosen na svojo hrabrost in hkrati na hrabrost vseh slovenskih vojakov, ponosen je, da je preživel I. in II. svetovno vojno in je še danes prav čvrst.

Z nekimi tihim zadovoljstvom smo ob modrikasto zeleni Soči nadaljevali pot v Kobarid. »Mar veš, da tečeš tik grobov grobov slovenske domovja.« Kobarid — kostnica vojakov I. svetovne vojne! Okoli 4500 imen vklesanih v marmornate plošče veličastne zgradbe! Ze zaradi skrivnostne poti po mnogih stopnicah čutiš nekako vznemirjenost.

Po kosilu v Solkanu, ki nam je po dolgi poti prav dobro teknilo smo se napotili na ogled podjetij. »Flores«, eksportno importno podjetje v Šempetru pri Gorici, je pravzaprav pri nas bolj malo znano podjetje, prav gotovo pa ga dobro poznamo naša podjetja s sadjem, ker jim je huda konkurenca. Samo nekaj metrov od meje stoji manjše poslopje in prav to podjetje doseže s svojim okusnim embalaranjem najvišjo ceno, med našimi podjetji, v inozemstvu. To je v glavnem sezonsko podjetje, ki odkopuje sadje in ga prodaja v inozemstvo — Anglijo, Švedsko, Nemčijo, Švico. Posebno zanimivo je bilo umetno izdelovanje ledu ter nalaganje v vagon. Česar smo se še posebno razveselili je bilo to, da nam je v imenu delavskega kolektiva direktor podaril dve gajbi česnje. Tako smo se podjetja »Flores« prav dobro zapomnili.

Avto je zatrobil in hitro naprej v KDZ Bukovica in od tu na državno posestvo Ajševica. Tu so nas presenetile lepe mon-

ljali o upravnih in organizacijskih vprašanjih. Postavili so štiri komisije: komisijo za pravna in organizacijska vprašanja, za kadrovska vprašanja, za gospodarska vprašanja in komisijo za razdelitev premoženja. Prva komisija bo pripravila vse potrebno s pravnega in organizacijskega vidika, druga z vidika kadrovske politike in sistematiziranja delovnih mest v bodočem aparatu jeseniške komune, tretja bo sestavila proračun in družbeni plan za letošnje in po možnosti tudi bodoče leto, četrta pa bo poskrbela za razdelitev premoženja sedanjih občinskih odborov. Vse štiri komisije bodo pričele z delom takoj in ga zaključile v mesecu avgustu, tako da bo s 1. septembrom jeseniška komuna pričela z delom. Do 15. avgusta bo predložen republiškem komunistnemu odboru statut v potrditev. Po statutu bo štel komunistki odbor 40 odbornikov in sicer 5 iz občine Kranjska gora, 3 iz občine Dovje - Mojstrana, 5 iz občine Zirovnice in 27 iz mestne občine Jesenice. Odbornike bodo izvolili iz sedanjih odbornikov na sejah posameznih občinskih ljudskih odborov.

Akcija se nadaljuje

O prednosti, ki jih nudi zavarovanje živine pred neugodami vsakemu gospodarstvu živinorejcu, smo v našem listu že poročali. Pred dnevi pa so skoraj vsi kmetje razen redkih izjem na področju kmetijskih zadrug Trstenik in Gorice zavarovali svojo živino. To so prve vasi

oziroma kmetijske zadruga v kranjskem okraju, kjer je bila organizirana ta akcija. Akcija je povsod uspela, čeprav ni bila ravno najbolje organizirana tako s strani Državnega zavarovalnega zavoda kot s strani kmetijskih zadrug.

tafonke, lepo urejeni hlevi in posebno še čistoča v hlevih. Te krave se mnogo razlikujejo od naših, večje so in močnejše, vendar je njihova molznost sorazmerno majhna v primeri z našimi. Posebno so nas zanimala moderne naprave v hlevih, ki jih pri nas še ne vidimo toliko. Da, res, prav nekaj posebnega so te velike montafonke in njihovo krmljenje.

Toda pozno je že in iti bo treba dalje. Vožnja med primorskimi kraji je bila zanimiva, saj se mnogo razlikujejo od naših — gorenjskih. Da ne bi morda kdo mislil, da je bilo dolgočasno; nikakor ne, razen marsikateri krepke nas je zabaval tudi radio ter Tone s svojim mikrofonom. »Pred seboj vidite tovarno likerjev »Fruktus« Ajdovščina, na desni je bolnica za pljučno tuberkulozo, nekoliko naprej za kostno...« In po daljšem premoru je že v mraku nenadoma nastopilo prijetno vznemirjenje — morje! Na levi se je pokazalo morje, sedaj smo tu, ni več daleč.

Po večerji v Sant Nikolu na severni istrski obali smo sedli in povedali marsikatero zabavno. Pa naj tako povem, da ne bodo vsi slišali, da so tisti, ki so bili utrujeni, kmalu odšli spat, tisti pa, ki si kar ne morejo misliti, da bi ob tako lepem večeru na morju odšli spat, smo ostali in nastalo je prijetno razpoloženje. Pozno ponoči smo se odpravili na otroške vrtiljake in potem, ko so se »otroci« navrteli, so zaradi vrtočev res morali spat.

Morje je bilo mirno, na drugi strani so se svetile luči iz Kopra, vse okoli pa je bilo tiho, le tu in tam se je včasih slišalo kako je pljusnilo morje... L. JEGLIČ (Nadaljevanje prihodnjic)

Od petka do petka

Mirno lahko trdimo, da je skoraj vse notranjepolitične dogodke v naši državi v preteklem tednu skoraj popolnoma zasenčil blesteči obisk našega velikega prijatelja, ministrskega predsednika Burme U Nuja. Vendar je kljub temu treba omeniti nekatere dogodke, ki v določenem smislu niso nič manj pomembni.

Družbeno upravljanje v trgovini

Pomembna novost je ustanovitev potrošniških svetov kot organov družbene kontrole. Ustanovitev teh svetov ni obvezna, saj bodo ljudski odbori sami odločili o tem, ali jih bodo ustanovili ali ne.

Pravice potrošniških svetov so v tem, da izrekajo svoje soglasje s sklepi organov trgovinskih podjetij ali poslovalnic o uporabi sredstev iz rezervnega sklada, o razpolaganju z osnovnimi sredstvi, o uporabi sredstev za investicije, o prošnjah za investicijske kredite in o spremembah pravil podjetja, da imajo vpogled v poslovne knjige in da lahko pregledujejo poslovne prostore in blago.

V sredo se je začelo zasedanje Zvezne ljudske skupščine v Beogradu. Oba domova Zvezne ljudske skupščine sta dopoldne zasedala ločeno. V četrtek pa je podal svoj ekspozé podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj o uveljavljanju komunalnega sistema pri nas. Poslanci bodo tudi razpravljali o osnutku zakona o ureditvi občin in okrajev, ki je prvi temeljni zakonodajni ukrep pri upostavljanju našega komunalnega sistema.

Še letos več novih zakonov

V začetku julija se nam obeta, da bo Zvezna ljudska skupščina razpravljala o več novih zakonih s področja zdravstvene službe in delovnih odnosov. Skupna komisija za predpise o organizaciji zdravstvene službe je sklenila pripraviti še letos naslednje osnutke zakonov: splošnega zakona o zdravstveni službi, temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni, splošnega zakona o sanitarni inspekciji in splošnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad proizvodnjo in prometom z živili, predmeti splošne uporabe ter alkoholnimi pijačami in tobakom.

Uveljavljanje sistema komun

Spet bodo zapeli zvonci...

Paberki o živinoreji v Bohinju

Kljub temu, da so vrhovi bohinjskih gora še debelo zasneženi in da jih še vsak teden obeli nov sneg, bodo v dobrih štirinajstih dneh zapustili tropi živine bohinjske vasi. Odnali jih bodo v planine in hlevi bodo ostali skoraj prazni. V začetku julija bo skupnel zadnji sneg in pognale bodo sočne planinske trave, za katerimi se bodo vzpenjali pastirji s svojimi tropi v strma pobočja, v robove in na skoraj nedostopne planjavice vrh previsov. Spet si bodo podajale gore odmeve zadovoljnega mukanja, veselega ukanja in zvončkanja zvoncev.

NEKOČ...

Ni še tako daleč čas, ko so bohinjski ljudje živeli skoraj izključno od tistega, kar so iztrgali svoji skopi naravi. Niti sto let ni tega. Po slabih poteh so prinesli ali pripeljali v Bohinj kvečjemu sol, vžgalice in še kakšno drobnarijo. Sicer pa so doraščali, živeli in umirali rodovi Bohinjcev ob mleku in žgancih.

Mleku!! Da. Mleka je bilo vedno dovolj. Tudi takrat, ko je manjkalo vsega drugega. Daje ga majhno, gibčno, odprano govedo pingavske pasme. Tropi tega goveda so dali pečat celotnemu bohinjskemu gospodarstvu in danes ni več dvoma, da je Bohinj predvsem živinorejsko področje (čeprav priteka mnogo dohodkov tudi od gozdarstva, industrije in tujkega prometa).

Mleka je bilo vedno dovolj in včasih preveč. Približno pred osemdesetimi leti so potrebe prisilile ljudi, da so začeli razmišljati, kako bi prodali odvisno mleko zunaj Bohinja. Takrat so se izdelovali sir slabe kakovosti, ki ga je bilo težko spraviti v denar. Zato so se lotili izdelave ementalkega sira, za katerega so dobili recept iz Švice. Prvi znameniti sirarji so si pridobili potrebno znanje v Švici, sočne trave s planinskih pašnikov pa so pripomogle, da je kvaliteta bohinjskega ementalerja kmalu zasenčila onega s švicarskih alpskih pobočij. Okrog leta 1900 je bil Bohinj že znan po svojem siru in od takrat dalje se kakovost tudi ni bistveno spremenila. Danes bi bila živinoreja in sirarstvo že na dokaj višji stopnji, da ni prišla vmes vojna.

2000 GLAV GOVEDA ZA NOV

Bohinj je v letih borbe za osvoboditev dal za NOV prav vse, kar je imel. Tu se je stalno zadrževalo nekaj partizanskih čet, pozneje jese niško-bohinjski odred, najrazličnejši odbori in komisije, večkrat pa tudi razne brigade. Zaradi duha, ki je preveval bohinjske ljudi v tistih dneh in zaradi razvitosti bohinjske živinoreje, ni bil noben borec, ki je prišel v Bohinj lačen. Mesa in mleka je dajala bohinjska živina, ne le borec na svojem področju, pač pa tudi brigadam daleč naokrog. Premnogi borci se še spominjajo patrol, ki so gonile čez gore Prešernovcem, Gradnikovcem, Kosovelovcem, Komandi mesta v Cerknem, v Trst in še mnogokam cele trope živine — štirideset glav in več naenkrat. Bohinj je v tistih letih dajal do poslednje glave in zadnjega krompirja. Zato ni čudno, če je ob koncu vojne v prenekanem hlevu namesto desetih živinčet, mukala ena sama krava.

V štirih vojnih letih je dal Bohinj za narodnoosvobodilno vojsko nad dva tisoč glav goveje živine. Število živine se je zaradi tega znižalo do skrajnosti. In to stanje se do leta 1952 ni in ni moglo popraviti. Pomanjkanje ljudi za kmečko delo, obvezni odkupi, preslaba stimulacija, odmera davka po dohodnini, goveja tuberkuloza — vse to je vplivalo, da se število govedi ni dvignilo. V letih, ko so bili obvezni odkupi, je šla dobra plemenska živina iz Bohinja samo v klavnice in to nikakor ni bilo gospodarno.

Tudi goveja tuberkuloza je močno pustošila med že dovolj razredčeno živino. Samo na področju KZ Boh. Bistrice so našli 1952. leta 72 obolelih živali, 1953. leta še 37 in lani samo še pet. Vsa bolna živina je bila izločena in zdaj je vsa bohinjska živina zdrava.

LANI NAD 40.000 kg SIRA

V zadnjih treh letih pa se je zgodilo tisto, kar je že izgledalo, da se nikoli več ne bo. Število goveje živine je doseglo in preseglo stanje izpred vojne. Bohinj ima spet skoraj tri tisoč goved. Samo na področju KZ Boh. Bistrice je sedaj 1072 goved. Res je, od tega števila samo 522 molznih krav in zaenkrat še prevladuje mlada živina. V nekaj letih pa bo dorasla in dajala mleko. Zaradi povečane molznosti pa je odkup mleka kljub manjšemu številu molznic že skoraj enak predvojnemu. Lani je KZ Boh. Bistrica odkupila 251.811 l mleka, v celem Bohinju pa je bilo odkupljenega nad poldrug milijon litrov. Zato je lani dosegla proizvodnja sira 40 ton. V primeri z nekaterimi prejšnjimi leti se je več kot podvojila. Na ta porast ni mogla vplivati niti povečana potrošnja mleka v Boh. Bistrici, ki se od leta v leto razvija v industrijsko naselje in izgublja svoj kmečki značaj.

Ker trg ni bil vreden tolikšnih količin sira, je lani izgledalo, da bohinjske kmetijske zadruge izdelanega sira ne bodo mogle prodati. Iz zadrege so si poma-

gali na ta način, da so odprli v Ljubljani skupno prodajalno vseh kmetijskih zadrug, kjer prodajajo sir na drobno in zadnje čase tudi na debelo. V tako velikem potrošnem središču, kot je Ljubljana, je uspelo prodati ves sir in za dolgo časa je odpadla skrb za prodajo, kljub temu, da bo proizvodnja v prihodnjih letih še močno narasla.

RODOVNIŠKA ŽIVINA

Sedaj je v Bohinju že nekaj sto krav z rodovnikom. Na področju KZ Boh. Bistrice jih je 140. Mlečni kontrolorji opravljajo stalno kontrolo nad temi kravami. Predvsem ugotavljajo količino in kakovost namolženega mleka. Povprečje namolženega mleka na eno rodovniško kravo je bilo lani 2310 kg, povprečje tolešče v mlihovem mleku pa 3,79%, kar je skoraj za cel odstotek več kot pri ostalih kravah. Vsaka rodovniška krava je dala lani 87,57 kg maščob.

Bohinjska plemenska živina ima že od nekdaj sloves predvsem v sosednjem kranjskem okraju, zadnje čase pa si utira pot tudi na druga področja. Precej so jo že prodali v Gorski Kotar in druge kraje LR Hrvatske, razen tega pa prihaja vedno več kupcev s Stajerskega. Kmetijska zadruga Bele Vode jo je kupila pred nedavnim cel vagon. Krave z rodovnikom se redno prodajajo do 15.000 din dražje kot ostale. Zato je zanimanje za rodovniško živino pri bohinjskih kmetovalcih že precejšnje. Zgoraj izkazana molznost pa je dosežena skoraj brez uporabe močnih krmil. Bohinjski živinorejci jih ne uporabljajo, ker jih skoraj ni moč dobiti. Če pa bo nekoč na razpolago dovolj močnih krmil, bo molznost nedvomno še zelo narasla.

INVESTICIJE, RENTABILNOST, KADRI...

V desetih letih po osvoboditvi so investirale kmetijske zadruge iz Bohinja za razvoj živinoreje že precej sredstev (KZ Boh. Bistrice 11 milijonov). Nekatere med vojno požgane planine so zgradili znova (Oskovnica), obnovili so mnogo planinskih staj in očistili nekatere nižinske pašnike. Vendar je bilo za razvoj živinoreje

storjenega še vse premalo. Večina siram v planinah je starih in nesodobnih. Sir se jim mnogokaj pokvari (pravijo, da se prehlači), ker ni skoraj nikjer urejenih zorilnih kleti. Tak sir je slabše kakovosti in ga morajo prodati pod ceno. Za ureditev pašnikov je bilo storjenega še bore malo. Sele lani so prvič pognojili z umetnimi gnojili nekatere skupne nižinske pašnike.

Kljub pomanjkljivim investicijam v pašništvo, živinorejo in sirarstvo je živinoreja za individualnega proizvajalca — kmeta, člana zadruge — že zelo donosna. Nekateri kmetje so dosegli lani izredno lepe cene za mleko. Za kmetijske zadruge pa živinoreja še ne predstavlja visoko aktivnih postavk. Živinorejski odsek KZ Boh. Bistrice je izkazal lani celo izgubo. Vendar je zadržana misel v Bohinju dovolj močna, da bo mogla premostiti nekatere individualistične tendence in da se bodo z njeno pomočjo kmetijske zadruge tako okrepile, da bodo v stanju napraviti vse, kar je za nadaljnji razvoj živinoreje še potrebno.

Posebno poglavje je kader izurjenih sirarjev. Prvi bohinjski sirarji so si pridobili svoje znanje v Švici. Zdal vodi bohinjski rojak mlekarstvo šolo v Čirčah, kjer se imajo možnost naučiti sirarjenja mnogi mladi ljudje — tudi iz Bohinja. Kljub temu, da so dane možnosti, pa mladina kaj nerada odhaja v mlekarstvo šolo. Bohinj potrebuje čez poletje nad trideset izurjenih sirarjev, ki pa jih vsako leto težje dobe. Zaposlestvo sirarjev je sezonskega značaja in zato mika mlade ljudi mnogo bolj v industrijo, kjer imajo stalen zaslužek. Odborniki kmetijskih zadrug so zaradi tega razumljivo precej zaskrbljeni za bodoči sirarski naraščaj. Rešitev iz težavnega položaja vidijo v tem, da bi kmetijske zadruge iz Bohinja imele neko večje podjetje (na primer obstoječo žago v Boh. Bistrici, pri kateri bi kazalo razviti še kak pomožni obrat). V takem lastnem podjetju bi v mrtvi sezoni lahko zaposlili ljudi, ko pridejo s planin. Ker zavis kvaliteta sira v precejšnji meri od kvalifikacije sirarjev, je prizadevanje odbornikov in članov zadrug, da bi dobili podjetje, kjer bi zaposlili čez zimsko planšarje in sirarje, umestno in razumljivo.

FRANCE ŽVAN

Mladinska organizacija se utrjuje

Posvetovanja - koristna oblika dela z mladino

Majsko slavo delavske mladine je za nami. Za nami je tudi srečanje delavske mladine, ki je bilo v Kranju. Aktivnost mladinskih organizacij pa se po tem slavlju, ki je imelo v prvi vrsti mobilizacijski pomen in namen, ni prav nič zmanjšalo. Nasprotno! Mladinske organizacije, od katerih so bile mnoge ustanovljene prav v tem času, se sedaj utrjujejo in dobivajo vse bolj trdna tla. Ta proces utrjevanja pa bo nedvomno še nekoliko dolgotrajnejši, ker mladinska vodstva niso kampanjsko, v času slavlja, pristopila k ustanavljanju mladinskih organizacij v podjetjih. To se vsaj v večini primerov ni dogajalo.

Veliko torišče dela bo mladinska organizacija našla nedvomno v klubih mladih proizvajalcev, ki so jih doslej ustanovili že na Jesenicah, v »Iskri«, v kratkem pa ga bodo ustanovili tudi v »Tiskanini« in še nekaterih drugih podjetjih na Gorenjskem. Klubi mladih proizvajalcev morajo postati kovačnica novih mladih delavskih kadrov, ki bodo sčasoma postali dobri člani delavskih svetov in upravnih odborov, le-ti morajo postati kovačnice bodočih delavskih voditeljev. Da pa bodo to lahko postali, bomo morali prav vsi poskrbeti za res vsebinsko delo teh klubov. Tu bo v prvi vrsti potrebna precejšnja pomoč, tako sindikalne organizacije kot Zveze komunistov in vodstev podjetij.

Zelo koristna oblika iskanja in reševanja mladinskih problemov pa je prirejanje posvetovanj po posameznih gospodarskih proizvodnih panogah. V

republiškem merilu smo že imeli doslej vrsto takih posvetovanj. Mladinska organizacija na Gorenjskem pa se je odločila tudi za prirejanje nekaterih področnih posvetovanj. Tako bodo organizirali v Bohinju posvet mladih gozdarjev in delavcev lesne industrije Gorenjske, na Bledu pa zbor mladih gorenjskih gostincev.

Ni slučaj, da so se odločili prav za posvet z mladinci iz teh dveh, za Gorenjsko bi lahko rekli najznačilnejših gospodarskih panog. Obsežna problematika v teh vejah našega gospodarstva in skoraj nikakršna skrb za mladino, ki dela na teh področjih, so dali vzpodbudo za ti dve posvetovanji.

Mladinskih organizacij v gozdarskih, lesno - industrijskih ter gostinskih podjetjih praktično ni, problemov pa je veliko. Tu se pojavlja kot osnovni problem sezonski značaj dela, oddaljenost gozdnih delovišč od mestnih središč in kulturnih žarišč, delovni čas v gostinstvu, vzgoja mladih gostincev v naprednem duhu ter odnosih do gostov — posebno do tujcev itd.

Vse delo, katero je zadnje čase razvila mladinska organizacija v podjetjih, v klubih in v okviru raznih posvetovanj, bo v marsičem pripomoglo k uveljavljanju mladine in njene organizacije v našem družbenem življenju, vzbudila pa je pri množičnih in sindikalnih organizacijah, sicer še ne v zadostni meri, zanimanje za mladinsko organizacijo in predvsem za mladinske probleme.

—2

DRUŽINSKI POMENKI

Barve, vzorci in vezene v stanovanju

Ali ste že kdaj pomislili, da je vašemu nerazpoloženju v stanovanju morda kriva tudi soba, v kateri preživite večji del svojega prostega časa? Najbrže ne. Ljudje se namreč vse premalo zavedamo pomembnosti okolja in njegovega vpliva na naše psihično počutje.

Tako na primer enolična in mrtva soba diha v nas neprestan hlad in dolgočasje, prenatrpanost z vso mogočo šaro pa nas utruja in vzbuja v nas občutek naveličnosti. Zato je prav, da temeljito premislimo, kako bi dali predmetom, ki nas

obdajajo, prijeten značaj. Kar pogumno se je na to treba lotiti sprememb in dopolniti kar naše oko v stanovanju pogreša.

Včasih dosežemo to že z novo zavoso, pregrinjalom, ljubkim prtičem ali blazino, ki nam ob dolgih urah študija ali dela oživljajo razpoloženje. Poglavitna je predvsem izbira barv, ki se morajo ujemati z opremo in obenem ustrezati celotni pojavi osebe, ki prebiva v sobi.

Odrasli ljudje smejo za dekoracije uporabljati močne, nasičene barve in vzorce ali pa tu-

di manj izrazite barvne tone, tako da ti ustvarjajo harmonično ravnovesje njihovega značaja. Otrokom ustrezajo nežnejše barve. Bela etaminasta zagrinjala in pregrinjala poživijo z barvnimi svilenimi trakovi ali z vezanjem, ki je še najbolj ljubek okras. Ob takih zavesah lepo učinkujejo svetlobarne nizke blazinicke na stoli, na vsakem v drugem odtenku.

Lep okras za slovenske domove so tudi naše narodne vezene s križnim vzbodom. Na Gorenjskem imajo še posebno tradicijo, ki pa v današnjem času že zelo zamira. Vezilna tehnika žal med podeželskim ljudstvom skoraj ni več v rabi. Čeprav so ti predmeti lepa dekoracija v vsakem stanovanju. Ornamente naše domače kulture kot so nageljni, zvončki in marjetice, lahko s pridom uporabimo za vezanje velikih namiznih prtov in manjših četrkotnih angleških prtičev. Prav tako lahko s križnim vzbodom poživimo otroške oblečke in predmetke ženske bluze in poletne obleke, kuhinjske garniture itd. ter tako ohranjamo obenem tudi tradicijo slovenske ljudske tvornosti.

Moda

Vsaka si je gotovo že nekaj izbrala in treba se bo le še odločiti za kroj. Na sliki sta dva prav ljubka modela za svilenke tkanine. Tistim, ki imajo velike izreze, bo ustrezala obleka na levi, druge pa si bodo izbrale bolj zaprto obleko na desni.

GLAS GORENJSKE

Izdaja: Časopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK« Kranj, Koroška cesta 6.

Direktor in odg. urednik: Slavko Beznik.

Urejuje: uredniški odbor

Tel. št. uredništva in uprave 475 / Tek. rač. pri KB Kranj št. 61-KB-1-2-135 / Izhaja vsako soboto.

Letna naročnina 400 dinarjev polletna 200 dinarjev četrtletna 100 dinarjev Posamezna šte. stane 10 din

S posveta predsednikov „Svobod“ in KUD Gorenjske

Po združitvi Zvez ljudskoprosvečnih društev okrajev Kranja in Radovljice v enotno Zvezo je bil potreben širši posvet kulturno prosvetnih delavcev — amaterjev, ki naj bi dal novih vzpodbud za nadaljnje razvijanje ljudskoprosvetne dejavnosti. Takšen posvet je bil v nedeljo, 12. junija, v Kranju. Vabilo za svetovanje se je dobro odzvalo zgornji, to je jese- niški predel. Slaba pa je o- la udeležba s kranjskega in tr- žiškega področja, kar vsekakor predsednikom društev na tem področju ne more biti v čast.

V središču razpravljanja je bilo predvsem dvoje vprašanj: kako izboljšati vsebinsko stran izobraževalnega dela in kul- turno umetniških uprizoritev, da bodo še bolj kot doslej u- strezala potrebam in ciljem delovnih ljudi ter na kakšne na- čine naj pristopi Okrajna zve- za k dviganju strokovnega zna- nja vodilnega amaterskega ka- dra, to je pevovodij, režiser- jev, knjižničarjev itd.

Ugotovili so, da marsikje še vedno uprizarjajo vsebinsko ne- ustrezne stvari. Zbor predse- dnikov je poudaril potrebo po o- strejši presoji del, ki prihaja- jo na naše odre. Neumestna to- leranca preživeli idej samo za- vira hitrejši kulturni dvig de- lavcev in kmetov. V tem pogle- du priporoča zbor predsedni- kov vsem upravnim društvenim vodstvom, članstvu in strokov- nemu kadru, da brezkompro- misno odstranjuje iz svojih pro- gramov vse, kar ni v skladu s kulturno - političnimi cilji na prednega delovnega človeka.

Nastop mladih glasbenikov v Kamniku

Na javni produkciji ob za- ključku šolskega leta so gojen- ci kamniške Glasbene šole po- kazali lep napredek. Dvorana nad kavarno je bila dvakrat po- polnoma zasedena. Poslušalci so bili z izvajanjem zelo zadovolj- ni tako da so učence nagradili z velikim odobravanjem. Pod vodstvom ravnatelja tov. Petra Bitenca in ostalih predavateljev so učenci vseh letnikov pripra- vili pisan spored z violino, klav- irjem in drugimi glasbili. Prvi absolventki nižje glasbene šole, sedmošolki kamniške gimnazije Helena Kordaš in Sanda Vrem- šak, pa sta s spremljavo orke- stra izvajali na klavirju sklad-

Lepe prispevke pri tem raz- pravljanju so dali prav člani iz Zgornjesavske doline, ki ima- jo že dve leti uvedene nekate- re oblike izobraževanja za vo- dilni kader.

Tako bodo na Jesenicah letos nadaljevali z režiserskim, pe- vovodskim in dirigentskim te- čajem, uvedli pa bodo tudi no- ve take tečaje za začetnike s področja Jesenic, Bohinja, Ra- dovljice in Zgornjesavske doli- ne.

Razprava je pokazala, da so potrebni tečaji tako za igralce, kakor tudi za režiserje. Seda- nji režiserski kader je pretež- no starejših letnikov, zato je treba misliti na izvežbanje mlajših ljudi, zlasti iz delav- skih vrst.

Pri tem je stopilo v ospredje vprašanje vloge občinskih (ko- munalnih) odborov LP. V samem začetku je bilo določeno občins- kim odborom le rahlo povezo- vanje društev za reševanje skupnih problemov na področ- ju neke občine. Razprava je po- kazala, da Okrajna zveza svo- jega namena o dviganju ama- terskih kadrov brez udeležbe občinskih odborov LP ne mo- re opraviti. Zato so predsedniki na svojem posvetu sklenili, naj bi organizacijo igalskih in re- žiserskih tečajev na področju neke občine prevzeli občinski odbori LP, pomoč s predavate- lji pa bi nudila Okrajna zveza. Tako bi se mogel organizirati dvo ali trimesečni igalski in re- žiserski tečaj za področje vsa- ke komune. Tečajniki bi dva ali trikrat tedensko v večernih urah obiskovali predavanja, kar

do, ki jo je ravnatelj Bitenc sestavil prav za to priliko.

Prisrčen je bil nastop predšol- ske mladine, ki je pod vodstvom prof. Vetrhove zapela venček slovenskih narodnih. Prav po- gumno so se izkazali tudi pjo- nirji s svojim dvoglasnim zbor- rovimskim petjem. Orkester dose- ga že dobre kvalitete in je svo- jo nalogo izvršil v splošno za- dovoljstvo. Glasbena šola v Kamniku lepo izpolnjuje svoje poslanstvo in polaga trdne te- melje kamniškemu glasbenemu življenju, z njim pa seveda tudi dviga zanimanje za glasbeno u- stvarjanje med kamniškim ob- činstvom.

Velika proslava v Podreči Oddolžili so se spominu Simona Jenka

Ves pretekli teden, od 5. do 12. junija, so bile v Mavčičah svečane prireditve v čast velikega rojaka Simona Jenka ob 120. obletnici njegovega rojstva, 10-letnico osvoboditve in ob- činskega praznika. Vse te prireditve sta zadovoljivo organi- zirala odbor SZDL in KUD »Simon Jenko« Mavčiče.

Skoraj vsako popoldne in vsak večer so bile v Mavčičah in so- sednjih vaseh razne športne in kulturne prireditve, na katerih so sodelovale tudi skupine športnikov in kulturno - umet- niških društev iz sosednjih va- si, med njimi tudi »Svoboda« center in Prešernovo gledališče iz Kranja. Pri tem moramo o- meniti zelo lepo urejeno, čeprav skromno, šolsko, higiensko in

budnica, ki so ji kmalu sledili fantje — jezdecji na konjih. Ob tej priložnosti so opoldan od- krili v Prašah spominski plo- ščo narodnemu heroju Vinku Zevniku.

Popoldan je bilo v Podreči odkritje spomenika Simonu Jenku. Ob tej slovesnosti se je v Podreči zbralo skoraj tisoč ljudi. Pričetek slavnostne pro- slave je naznanila godba na pi- hala DPD »Svoboda« iz Medvod ki je korakala na čelu sprevo- da, v katerem so sodelovali še pripadniki JLA, fantje in dekleta v gorenjskih narodnih nošah in gasilci kranjskega o- kraja. Za pesmijo, ki jo je odpel moški pevski zbor iz Mavčič, je imel slavnostni govor predse- dnik Zveze književnikov Slove- nije France Bevk. Te slavnost- ne prireditve sta se udeležila tudi predsednik SZDL za komu- no Kranj Martin Košir in na- čelnik Sveta za prosveto OLO Kranj Janez Grum. Svoj go- vor, v katerem je France Bevk na kratko podal življenjepis našega velikega pesnika, je za- ključil takole: »Simon Jenko je že skoraj pred 100 leti v svo- jih verzih opisoval lepoto in ljubezen do naše domovine ter nakazal težko življenje in bor- bo našega človeka za lepšo pri- hodnost. S svojo poezijo je po- kazal na tisto, kar smo si mi danes že priborili. Prav zaradi tega se še v bodoče zatekajmo k studencu njegove poezije!«

Slava njegovemu spominu!« Za- tem je tajnik KUD iz Mavčič odkril spomenik Simona Jenka in ga izročil v varstvo pred- sedniku občine.

Slavnostni govor je imel France Bevk

kemično razstavo, na kateri pa so si številni obiskovalci skozi ves teden lahko ogledali tudi razne dokumente iz NOB.

Dan najslavnejših prireditev je bila minula nedelja. Ze ob 6. uri zjutraj se je razlegala po Mavčičah in bližnjih vaseh

Samo s skupnim delom vseh društev bo uspeh zagotovljen

bi bilo zaradi male oddaljeno- sti vsem možno. Od agilnosti posameznih občinskih vodstev je sedaj odvisno v koliko se bodo posluževali pomoči, ki jo hoče Okrajna zveza brezplačno nuditi s poklicnimi režiserji in ostalim strokovnim kadrom. Popolnejše tečaje pa naj bi or- ganizirala Okrajna zveza s po- močjo kranjskega in jeseeniške- ga gledališča. Kdorkoli pa u- tegne, naj bi obiskoval tečaje, ki jih prireja IO LPS.

Glede organiziranja pevovod- skih tečajev so bila mnenja de- ljena. Skupna je bila misel, naj bi se ti tečaji razvili ob glas- benih šolah, vendar naj bi to vprašanje do konca razjasnil posvet pevovodij in dirigentov.

Razprava o izobraževalnem delu — o splošno izobraževal- nih tečajih, predavanjih in knjižnicah — je bila prav tako živahna. Po ugotovitvi, da mo- ra biti izobraževalno delo v pri- hodnji sezoni za vsako društvo najvažnejše, so predsedniki sklenili, naj občinski odbori LP

proučijo možnosti, ki jih imajo posamezna društva in sami ob- činski odbori, okrajna Zveza pa bo prav tako organizirala aktiv predavateljev, ki bodo preda- vali v oddaljenih krajih, kjer ni kino dvoran. V ta namen se bosta osnovala pri Okrajni zvezi odbor za izobraževanje in odbor za predvajanje filmov.

Zbor predsednikov je pouda- ril tudi potrebo po prirejanju knjižničarskih tečajev na način, kakor je bil sprejet za izvedbo režiserskih tečajev. Knjižni- čarji v večjih knjižnicah pa naj bi se udeleževali tečajev, ki jih organizira Izvršni odbor LP Slovenije.

Zbor je ugotovil, da so vse te naloge izvodljive samo ob skupnem sodelovanju posamez- nih društev, občinskih odborov LP in Okrajne zveze. Prepri- čan je tudi, da bodo odbori SZDL na Gorenjskem kot do- slej tudi v bodoče podpirali takšno dejavnost Ljudske pro- svete.

Dušan Bavdek

Ob zaključku jeseniškega metalurškega tehnikuma

V letu 1948 je izšla Uredba o delavskih tehnikumih. Na teme- lju te uredbe so pri raznih pod- jetjih organizirali tovrstne teh- nikume. Te šole so imele nalo- go omogočiti izučenim delav- cem, s predpisano šolsko izo- brazbo, izpopolniti svoje teh- nično znanje in se izučiti v teh- niki. Nekatera podjetja so de- lavske tehnikume skrbno orga- nizirala, zaradi česar so te šole tudi dobro uspevale. Ponekod pa so vso stvar podcenjevali, zaradi česar so ti tehnikumi propadli, ali pa so bili ukinje- ni.

Septembra 1948 je bil odprt metalurški delavski tehnikum tudi pri Železarni Jesenice. Organizacija jeseniškega delav- skega tehnikuma je bila po- verjena njenemu prvemu direk- torju ing. Marjanoviču, ki je

znal pridobiti okrog sebe pri- znane strokovnjake jeseniške železarne in najboljšje profesor- je jeseniške gimnazije. Ze pr- vo šolsko leto je bilo spreje- tih v jeseniški delavski tehni- kum 33 kandidatov iz Železarni Jesenice, Ravne, Store, Zenice, Smedereva, rudnika Ljubija in Bor. Po prvih treh letih je di- plomiralo na jeseniškem Meta- lurškem tehnikumu 27 absolven- tov, ki so pokazali zadovolji- ve uspehe. Ker je bil učni na- črt razširjen in izenačen z uč- nim načrtom metalurškega od- seka Tehnične srednje šole, je bila učna doba podaljšana od treh na štiri leta. Iz tega raz- loga jeseniški tehnikum v četr- tem letu svojega obstoja ni dal absolventov, pač pa je dal drugo skupino in sicer 24 absolventov ob koncu petega leta svojega obstoja, t. j. v let- skim letom 1952/53. Nadalje je dal šolskim letom 1953/54 tret- jih 17 absolventov in z letoš- njim šolskim letom četrtilih 24, in s tem zadnjih absolventov. Skupno je diplomiralo na jese- niškem delavskem tehnikumu 92 kandidatov, od teh 71 iz LR Slovenije, 4 iz Srbije, 10 iz LR Hrvatske, 5 iz LR Bosne in Her- cegovine in 2 iz LR Črne gore. Kakor vsakoletni, so posebno letošnji absolventi pokazali razveseljive uspehe. Ze pred- diplomatska dela, ki so poseb- nost te šole, so bila letos izred- no dobra. Kandidati so izdela- li številne predloge za izbolj- šanje proizvodnih procesov v železarni kakor: »Naprava za proizvodnjo kisika VKN 70«, »Uporaba domačih peskov za sintetične mase pri vlivanju v sveže«, »Izdelava patentirane žice«, »Izdelava hladno valjane pločevine«, »Proizvod. DINAS opeke« itd. Kakor razredni je bil tudi povprečen uspeh di- plomskih izpitov prav dober. Diplomlo je opravilo vseh 24

Kulturno pismo iz Nakla pri Kranju

Malo je bilo dosedaj pisane- ga o delu, uspehih in težavah o kulturnem življenju male, toda prijazne gorenjske vasi Naklo pri Kranju. Ob 10-letnici osvo- boditve pa tudi iz tega kraja posredujemo nekaj vrstic o ži- vahnem kulturno - prosvetnem delu, ki ga razvija tamkajšnje kulturno - umetniško društvo »Dobrava«.

Društvo združuje 4 sekcije: dramsko, pevsko, izobraževal- no in knjižničarsko, v osnova- nju pa je sedaj tudi šahovska sekcija. V vseh sekcijah društva je vključenih preko 180 članov in to iz vrst delavskega in kmečkega prebivalstva. Večino aktivnega članstva tvori mla- dina, predvsem v dramski in pevski sekciji, kar je še pose- bej razveseljivo.

Društvo deluje s svojimi sek- cijami v dveh domovih in si- cer v letos dokončno dograje- nem in urejenem »Domu kultu- re«, ki je v ponos lahko Naklu in okolici in v novem »Zadruž- nem domu«.

Dramatska sekcija je kot ju- bilejno delo za 10-letnico osvo- boditve uprizorila dramo »Pot do zločina«. S to dramo je dru- štvo gostovalo z uspehom še v Dupljah, Križah in Strazišču. V vlogi kmeta Berdena je pro-

slavil svoj 35-letni jubilej de- la na odrskih deskah tovariš Martin Tiringar.

Nadalje sta v tej sezoni pev- ska in dramska sekcija skup- no uprizorili spevoigro Janka Gregorca »Jaz bi te že rada imela«.

Pevska sekcija, ki ima moški in mešani zbor, z uspehom na- stopa na raznih prireditvah, proslavah, akademijah in sve- čanostih v Naklem in okolici.

V pretekli sezoni je bila zelo delavna tudi izobraževalna sek- cija, ki je organizirala 14 uspe- lih predavanj o gospodarskih, političnih, zdravstvenih, zgo- dovinških, prirodoslovnih in dru- gih vprašanjih.

Tudi Ljudska knjižnica že ne- kaj let uspešno deluje. V zad- njem času je zelo povečala šte- vilo svojih knjig.

Šahovska sekcija, ki je šele v osnovanju, je imela do sedaj le nekaj dvobojev z mladino kranjskih šol in delovnih ko- lektivov.

V Podbrezjah so premalo enotni

KUD »Tabor« v Podbrezjah ima razen dramske sekcije tudi izobraževalno in pevsko sekcijo ter knjižnico.

Izobraževalna sekcija, ki jo vodi France Cvenkelj, je letos delovala predvsem v okviru go- spodarsko - gospodinjkega te- čaja. Poslužila se je tega načina predvsem zaradi izkušenj, kajti ljudje se najbolj zanimajo za tisto, kar vsak dan rabijo. Vsak ponedeljek zvečer je bilo predavanje o najrazličnejših kmetijskih problemih. Moramo reči, da je bil uspeh tak, kot še nikdar doslej. Skupno je bilo v februarju in marcu 10 preda- vanj.

Dramatsko sekcijo je vodil le- tos Karel Potočnik. V njegovi režiji so člani igralske družine nastudirali Frelihovo dramo »Vrnil se je« in Drinkler - Žu- pančičevega »Pogumnega kro- jačka«. Dočim so s prvim delom gostovali tudi na bližnjih odrih, so »Pogumnega krojačka« upri- zorili samo doma.

Pevski zbor pod vodstvom Ja- neza Kozjeka je v letošnji sezo- ni nastopil na proslavi Dneva republike in 10-letnice osvobo- ditve. Prejšnje leto mu je u- spelo pripraviti samostojen kon- cert.

Knjižnica ima sedaj skupaj 572 knjig. Vendar knjižne »a« sproti nabavljajo, ker je zani- manje zelo veliko.

Razen Podbrezjaj spada v KUD »Tabor« še Bistrica in Gobovec. Čeprav ima to področje približ- no 700 prebivalcev, kljub temu zmanjka ljudi za kvalitetno de- lo. Tisti, ki se udeležujejo v eni sekciji delajo navadno tudi v drugih organizacijah. Vendar pa se vedno bolj pojavljajo tež- nje po osebni koristi. Društvo je letos sklenilo, da bo nabavi- lo nekaj inštrumentov za god- bo, ki naj bi nastopala ob raz- nih prilikah. Pojavi se zopet vprašanje denarja, zato so pro- silili Okrajni odbor SZDL Kranj za pomoč. Upamo, da bodo u- videli te potrebe. Nujno bi bi- lo, da bi se v Podbrezjah ven- darle ustanovila enotna organi- zacija, ki bi združevala vsa društva.

P.U.

Nove izdaje Mladinske knjige

Knjiga o Titu za najmlajše

Pred tedni je izšla pri »Mla- dinski knjigi« Franceta Bevka »Knjiga o Titu«. To so zgodbe iz življenja in dela maršala Ti- ta. Opisujejo njegovo mladost, njegovo delo pred vojno, med vojno in nekatere dogodke iz povojnega, državnškega življe- nja. Pisane so v prijetnem slogu in prirejene prav za mladino.

Bevk je izrazit fabulist, zato se predvsem uveljavlja kot mladinski pisatelj in ljudski pripovednik.

»Knjiga o Titu« bo vsekakor vzgojno vplivala na mladino, kajti ima določeno pozitiv. ten- denco. Učinkovita je tudi za- radi tega, ker jo preveva na- petost in prisrčnost.

Vendar so to le izseki iz živ- ljenja našega Maršala, žal so včasih tudi časovno nepravilno urejeni.

Posebno zanimanje je vzbu- dila med mladimi, pa tudi sta- rejšimi bralci Nansenova knji- ga »Preko Grönlanda«.

Med velikimi možmi, ki jih je dala Skandinavija kulturne- mu svetu, zavzema Fridtjof Nansen častno mesto. To je univerzalen duh; temeljit znan- stvenik, neustrašen raziskova- lec, ploden pisatelj z umetni- ško dušo, uspešen diplomat in državnik, predvsem pa velik človekoljub, vedno pripravljen pomagati trpečemu človeku.

Rojen je bil leta 1861 na Norveškem. Ko mu je bilo 27 let, se mu je izpolnila goreča želja, da je prvi prekorčil Grönland po vsej njegovi širini in ugotovil, da je vsa notra- njnost tega otoka pokrita z več- nim ledom.

Kmalu po vrnitvi (leta 1889) je izdal Nansen potopis te od- prave »Preko Grönlanda« (ki ga imamo sedaj tudi v slovenskem prevodu), v posebni knjigi pa še »Življenje Eskimov« in znanstvene izsledke tega poto- vanja.

Njegovo najbolj znano delo je

potopis odprave z ladjo »Fram« od vzhodne Sibirije proti se- vernemu tečaju. Zgodovino te- ga triletnega potovanja, ki je izšla pod naslovom »V noči in ledu« imamo tudi v slovenšči- ni.

Kamničani so gesto- vali na Štajerskem

Gledališka družina kamniške »Solidarnosti« je v soboto go- stovala v Gornjem gradu z znano škotsko igro »Molčeca usta«, ki je v režiji člana SNG Staneta Potokarja doživela v Kamniku velik uspeh. Prebival- stvo Gorenjega grada je tudi to pot prisrčno sprejelo kam- niške igralce, ki so ob nabito polni dvorani spet navdušili gle- dalce in bili deležni velikega priznanja. V nedeljo popoldne so gostovali v Bočni. Seveda je bila dvorana mnogo premajh- na za vse, ki bi radi videli igro.

Telesnovzgojna organizacija „PARTIZAN“ na Gorenjskem proslavlja 10-letnico osvoboditve

Telesnovzgojna organizacija »Partizan«, ki v svojih 27 društvih zajema na Gorenjskem preko 8000 aktivnih in sodelujočih članov, proslavlja z vrsto svojih prireditvev že od meseca aprila dalje jubilejno 10. obletnico osvoboditve.

Kot uvod v začetek letošnjih jubilejnih prireditvev, ki se bodo končale z gorenjskim zletom vseh društev »Partizan« skoraj povsod, često pa so tudi sama imela samostojne prireditve. Članstvo društev »Partizan« je sodelovalo tudi v povorki ob prazniku delavske mladine Slovenije 22. maja t. l. v Kranju. V letošnji jubilejni 10. »Titovi štafeti« je sodelovalo preko 4500 tisoč nosilcev — članov organizacije »Partizan«, ki so na področju Gorenjske prenesli štafeto in pozdrave tov. Titu na vseh progah v dolžini 220 km.

Glavna in največja letošnja prireditev partizanske organizacije je bil nedeljski Pokrajinski zlet »Partizana« v Kopru, ki je ob mavzočnosti g. U. Nuja, voditelja prijateljske Burme, njegovih sodelavcev in naših visokih državnih voditeljev nadvse uspel. Na to telesnovzgojno in politično manifestacijo članstva in mladine vključene v »Partizana« so se Gorenjska društva že od novega leta skrbno pripravljala. Med 10.000 udeleženci in telovadeci na zletu v Kopru, ki so prišli iz Ljubljane, Kočevja, Notranjske, Primorske in Koprškega, je bilo tudi blizu 1600 članov in mladine ter pionirjev gorenjskih partizanskih društev, ki so med najboljšimi nastopili na tem zletu.

Obenem z zletom v Kopru je bilo tamkaj tudi republiško pr-

venstvo in partizansko ljudskem mnogoboju in mnogoboju na orodju.

Kot priprave za to tekmovanje je bilo že 5. junija na Bledu Gorenjsko prvenstvo društev »Partizan« v ljudskem mnogoboju na orodju, kjer je v ljudskem mnogoboju nastopilo 29 vrst mladink, mladincev, članic in članov z 216 tekmovalci, v mnogoboju na orodju pa 6 vrst s 54 tekmovalci, ali skupaj 35 vrst s 270 tekmovalci. Tak porast vrst pa tudi kvalitete je nadvse zadovoljiv in so gorenjska društva pri tem svojem osrednjem vsakoletnem tekmovanju že vidno napredovala. Žal se je teh tekem udeležilo le 11 društev, predvsem mestnih. Pohvaliti pa moramo tudi podeželska društva: Gorj, Zirovnice in Zirov, ki so s svojimi tekmovalci uspešno nastopala na teh tekmah in se častno borila s tekmovalci iz mestnih društev.

Na republiških tekмах preteklo nedeljo v Kopru so tekmovalci gorenjskih telovad. društva bili najuspešnejši in se tako uvrstili med najboljše orodne telovadce v Sloveniji ter

bodo kot taki v večini sestavljali republiške reprezentančne vrste, kar je gorenjski partizanski organizaciji samo v ponos.

Kot so vsi nastopajoči udeleženci iz gorenjskih društev uspešno nastopili v vseh točkah zleta in Kopru, tako je med drugimi tudi okrajna balkanska Stafeta »Partizana« Gorenjske v sestavi Štros, Jesenovec, Križaj in Mirt (vsi člani TVD »Partizana« Naklo) osvojila prvenstvo »Partizana« Slovenije.

Naužiti lepote Slovenskega Primorja, nepozabnih vtisov z zleta, so se vrnili v ponedeljek vsi nastopajoči na svoje domove, da bodo prišli za delo in čim uspešnejše priredili še ostale prireditve v letošnjem jubilejnem letu. Nekatera društva (Bled, Naklo in druga) so že uspešno izvedla svoje letošnje društvene telovadne nastope, ostala društva pa jih bodo v bližnji prihodnosti. Razen tega bodo v okrajnem merilu na Gorenjskem do septembra še prvenstvene tekme v plavanju, odbojki, atletiki in namiznem tenisu.

Z vsemi temi prireditvami bo partizanska organizacija res dostojno proslavila letošnje 10. obletnico osvoboditve in še bolj razširila svoje vrste za telesno vzgojo naše mladine in pionirjev.

Kateri so bili najboljši na Bledu

Rezultati okraj. tekem »Partizana« Gorenjske v mnogoboju na orodju za leto 1955 — Bled 5. junija 1955.

Višji razred — mladinke: 1. »Partizan« Škofja Loka 315,5 točke; Majda Hude 74,3 točke.

Pri članih in članicah so tekmovali samo posamezno. Najboljša sta bila: Pavla Bevc »Partizan« Kranj 68,3 točke in Niko Rabič »Partizan« Jesenice 109,1 točke.

Nižji razred — mladinke: 1. »Partizan« Kranj 352,2 točke. Najboljša je bila Dita Vidmar, »Partizan« Jesenice 60,4 točke.

Tudi mladinci so tekmovali samo posamezno. Najboljši med njimi je bil Anton Stražičar »Partizan« Jesenice s 84,8 točke.

Pri članih je bila najboljša vrsta »Partizana« iz Škofje Loke s 492,1 točke, medtem ko je bil najboljši posameznik Jeseničan Tine Sranc (92,3 točke). Rezultati okraj. tekem »Partizana« Kranj v ljudskem mnogoboju, ki je bilo isti dan na Bledu:

V posameznih starostnih skupinah so vrste in posamezniki bili naslednji prvaki:

I. razred mladinke: »Partizan« Tržič 1. 334,1 točke; Heda Krpučelj »Partizan« Tržič 56,5 točke.

II. razred mladinke: »Partizan« Jesenice 376,8 točke; Marija Koren »Partizan« Jesenice 63,9 točke.

III. razred mladinke: »Partizan« Stražišče 324,3 točke; Albina Zontar »Partizan« Stražišče 54,7 točke.

II. razred mladinci: »Partizan« Bled 421,4 točke; Janez Jenko »Partizan« Zirovnica 70,7 točke.

III. razred mladinci: »Partizan« Bled 290 točke; Vekoslav Zajc »Partizan« Bled 54,7 točke.

I. razred članice: »Partizan« Tržič 360,2 točke; Mija Obermajer »Partizan« Zirovnica 73 točk.

Tekmovanje dijakov tekstilne šole

Vsako leto za zaključek šolskega leta priredijo dijaki tekstilne šole v Kranju atletski miting. Na vseh dosedanjih tekmovanjih je sodelovala velika večina mladih atletov iz te šole, med katerimi vsako leto lahko vidimo nekaj posameznikov, ki dosežejo prav dobre rezultate.

Tudi letos so se zbrali skoraj vsi dijaki tekstilne šole in se pomerili na nogometnem igrišču »Triglava«. Čeprav vreme ni bilo najboljše so bili v nekaterih disciplinah doseženi zadovoljivi rezultati. Zmagovalci so bili: na 100 m Končan 11,9; 200 m S. Dokl 25,7; 1000 m S. Dokl 2:54,8; skok v daljino Markaič 5,65; skok v višino Gorjanc 155 in v metu kroglice Markaič 14,50 m.

Franc Ažman

Po daljšem bolehanju je v soboto (11. junija t. l.) v 75 leti starosti preminul France Ažman, vsem Gorenjcem poznan kot neumoren telesnovzgojni delavec in organizator.

Rodil se je v znani mizarski družini 18. oktobra 1880 v Kranju in lahko rečemo, da je bil pionir telesne vzgoje na Gorenjskem in njen najzaslužnejši nestor. Kader, ki ga je vzgajal tov. Ažman je danes po večini vodilen kader društev »Partizan« na Gorenjskem. Bil je človek, ki je znal vsakemu svetovati, pomagati in vzpodbujati k plemenitemu delu — telesni vzgoji. Med NOB je kljub starosti bil aktiven sodelavec OF. Zaradi tega sta bila tudi oba z ženo zaprta v Begunjah. Po zmagoviti NOB in ljudski revoluciji se je z vso vneto lotil dela in aktivno sodeloval pri vzpostavitvi nove fizikalne in telovadne organizacije na Gorenjskem. Kranjsko društvo »Partizan« ga je izvolilo zaradi njegovih velikih zaslug za doživljenjskega častnega predsednika društva.

Pokojnikevega pogreba, ki je bil v ponedeljek popoldne v Kranju, se je udeležilo veliko število zastopnikov množičnih organizacij in društev ter prebivalcev Kranja in Gorenjske. Prihiteci so člani društev »Partizan« z vse Gorenjske, ga spremlili na njegovi zadnji poti ter s tem dokazali kako je bil pokojni tov. Ažman daleč naokoli znan in priljubljen. Prapor društev »Partizan« z Gorenjske, kjer je sejal kleno in zdravo seme telesne vzgoje, so se mu poklonili v spomin; članstvo, mladina in pionirji v krogih pa so njegov grob zasuli s cvetjem. Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili v imenu kranjske in gorenjske organizacije »Partizan« ter SZDL Kranj Stanislav Završnik, v imenu Izvršnega odbora »Partizana Slovenije« iz Zveze športov Slovenije pa Edi Serpan.

S Francetom Ažmanom je odšel neumorni telovadni veteran in organizator, nesebičen javni delavec, človek velikih dejanj in srčne kulture. Naj mu bo ohranjen kot vzorniku telovadne organizacije lep in trajen spomin in naj mu bo lahka svobodna gorenjska zemlja, ki jo je tako ljubil.

O delu tržiških strelcev

Prvi del prireditvev tržiških strelcev v okviru proslav za 10. obletnico osvoboditve je že končan

Medtem ko so zastopniki tržiških strelcev sodelovali in razpravljali na skupščinah Strelske zveze Slovenije in Strelske zveze Jugoslavije so se tekmovalci sami borili s strelci sosednjih družin za čimboljše rezultate.

Tržiška strelska družina je bila že v preteklem letu zelo delavna in so njeni člani dosegli zadovoljive uspehe, za kar so dobili najvišje strelsko priznanje »Spominski strel. zank«, ki ga jim je dala republiška skupščina.

S treningi so v letošnji letni sezoni že zgodaj pričeli, prvo tekmovanje pa je bilo konec aprila, ko so se na družinskem prvenstvu pomerili za naslov klubskega prvaka v vojaški puški in pištoli za leto 1955. Kot je bilo pričakovati je zmagal pri članih v obeh disciplinah Lado Brejc, pri mladincih pa je dosegel prvo mesto Milan Štucin.

Tudi prvomajске praznike so želeli strelci zaključiti s tekmovanjem. Za 3. maj so povabili na tekmovanje v Tržič družine iz Gorj, Podlublja in Putehofa. Vendar se ga te družine iz nerazumljivih razlogov niso udeležile. Prav gotovo bi bilo to tekmovanje v veliko korist le-tim družinam, ker verjetno same nimajo priložnosti za udeleževanje na večjih prireditvah. 8. maja so Tržičani povabili v goste svojega največjega nasprotnika na Gorenjskem — strelsko družino »Matija Verdnik - Tomaž« z Jesenic. Nastopili sta 10-članska moška ekipa z vojaško puško in 4-članska ženska ekipa z zračno puško. Domači ekipi sta premagali goste za 103 kroge.

Zmaga prvega letošnjega tekmovanja z vojaško puško in pištolo je verjetno tržiške strelce zavedla, da se niso dovolj resno pripravili na drugo, res težko srečanje. 15. maja so nam-

reč vrnili obisk strelcem celjske strelske družine »Tempo«, ki so gostovali v Tržiču že pred dvema letoma. Svoje moči so pomerili v tem srečanju dve 5-članski moški, 5-članska mladinska ekipa z vojaško puško in 5-članska moška ekipa s pištolo. Precej velika razlika krogov (152) v korist Celjanom dokazuje, da so imeli tokrat tržiški strelci močnega nasprotnika. Člani so namreč izgubili vsa prva mesta tako ekipno kot posamezno, le mladinci so rešili Tržičane še večjega poraza in premagali mladince iz Celja. Čeprav s porazom, so se tekmovalci vrnili zadovoljni domov, saj so tekmovali z močnim nasprotnikom, z ekipami, v katerih je bilo več republiških reprezentantov, ker so se od njih lahko precej naučili.

Medtem ko so morali tržiški »asi« kloniti pred najboljšo celjsko strelsko vrsto, so Andrej Hladnik, Slavko Praprotnik, Vinko Seliškar, Janez Ahačič in Janko Košir isti dan zmagali v Preddvoru na meddružinskem tekmovanju in z 286 krogi osvojili prvo mesto pred Predosljam in Predvorom ter si kot zmagovalci priborili v trajno last lep pokal. Tržiški strelci so se udeležili tudi patrole teka na Visokem pri Kranju, ki ga je organizirala tamkajšnja strelska družina. Slaba organizacija tekmovanja je povzročila, da strelcem iz Tržiča prireditelj ni priznal za-

služeno priborjenega prvega mesta, marveč mu je po tekmovanju »loterijsko« določil drugo mesto.

29. maja so se Tržičani še enkrat srečali z Jeseničani v povratnem srečanju, ki je bilo na Jesenicah. Tekmovali so z vojaško puško in pištolo ter tudi to pot zasluženo zmagali. Prvi del letošnjega strelskega programa so izpolnili tudi tržiški pionirji, ki so meseca maja nastopili na prvenstvenem družinskem tekmovanju. Razen vseh teh tekmovanj so se strelci marljivo pripravljali za tekmovanje »z zlato puščico«, ki bo vsako nedeljo v juniju. Članica tržiške strelske družine Tončka Zaplotnikova je medtem nastopila že tudi v slovenski reprezentanci na troboju Srbija — Hrvaška — Slovenija v Zagrebu in prav tako na izbirnem tekmovanju v Ljubljani.

Ta kratek pregled uspehov in dela tržiške strelske družine nam jasno priča, da so tržiški strelci res marljivi pri svojem delu — streljanju in da so prav zaradi tega njihovi uspehi že tako veliki. Program za prihodnost pa je morda še bolj zahteven kot je bil do sedaj, zlasti bo potrebnega precej truda za zadovoljivo organizacijo »IV. Tržiškega strelskega tedna«. Upamo, da bo tržiškim strelcem tudi to uspelo in da bodo svoje načrte izvršili tako kot si želijo in kot so jih do sedaj.

H. S.

Telovadni nastop v Naklem

V nedeljo 5. junija je bil v Naklem pri Kranju v počastitev 10. obletnice osvoboditve in ob zaključku šolskega leta uspel telovadni nastop Osnovnih šol občine Naklo (Naklo, Duplje in Podbrezje), gimnazije Duplje in društva »Partizan« Naklo.

V posameznih točkah nastopa so nastopili učenci osnovnih šol in dijaki gimnazije Duplje s prosto vajo s palicami (150 nastopajočih) in s prosto vajo z zastavicami (100 nastopajočih). Člani TVD »Partizan« Naklo in Podbrezje so nastopili s prostimi vajami in z vajami na orodju. Učenci osnovnih šol in dijaki gimnazije so izvajali še razne telovadne igre in tekmovali v štafeti.

Štafeti je prisostvovalo preko 200 gledalcev, med njimi tudi predsednik SPK OLO Kranj Smilja Gostiševa, načelnik taj-

ništva SPK OLO Kranj Janez Grum, ki so bili z uspehim nastopom zelo zadovoljni. Po končanem nastopu so bili vsi nastopajoči pogoščeni iz sredstev ob tej priliki uspešno izvedenega šolskega srečolova. S tem je mladina občine Naklo tudi s telesno vzgojo dostojno počastila 10. obletnico osvoboditve.

F. D.

Radovljičani!

Poslužujte se podruž. »Glasu Gorenjske«, ki je v Radovljici na Linhartovem trgu št. 8 in je odprta vsak torek in petek od 15. do 17. ure. Lahko pa tudi, če si želite kaj posebno hitro, vsak dan. Tam kupite »Glas Gorenjske« ali naročite oglase, objave, zahvale, čestitke in reklame.

Kako je bilo na „nagradnem“ izletu

Dragi pionirji, upam, da ste se zadovoljni in srečni vrnili v nedeljo z našega izleta domov. Prav gotovo, kajne?! Veste, tudi jaz sem bil vesel, da sem bil z vami, žalosten sem bil le, ker sem se zelo slabo počutil. Prav gotovo vas zanima (mislim tiste pionirje, ki niso bili nagradjeni), kako smo se imeli.

Kot smo se domenili, smo se res že ob 8. uri zjutraj odpeljali v avtobusom iz Kranja v Mavčiče, kjer smo imeli prvo postajo. Tam smo si v osnovni šoli ogledali lepo razstavo in videli marsikaj zanimivega, čeprav nismo imeli veliko časa, ker nas je šofer čakal.

Vreme nam je bilo naklonjeno in sonce je že kar precej grelo, ko smo se potem pripekljali do Jabiljskega jezera. Izposodili smo si 5 čolnov in celo uro z veseljem veslali in uživali lepote jezera, čeprav je bila voda zaradi deževja precej umazana, in okolice, ki ga obdaja. Seveda smo se pred našim »pomorskim« potovanjem okrepčali.

Medtem smo se že vsi kar dobro spoznali in naše pogovaranja je bilo vedno bolj živahno. Največ veselja, zlasti pa smeha smo imeli, ko smo čakali na kosilo. Vsak je pokazal svoje čarovnije, povedal smešnice in uganke, ki jih je vedel, tako, da je bilo kosilo skoraj prekmalu.

Po dobrem kosilu (le solata je bila precej slana, kot da bi jo kuharica dvakrat osolila) smo šli zelo počasi v Podrečje, kjer je bila ta dan slavnostna proslava in odkritje spomenika Simona Jenka. Z velikim zanimanjem smo sledili lepemu govoru o življenju Simona Jenka, ki ga je imel vsem poznan pisatelj France Bevk. Škoda le, da smo morali prekmalu domov. Ali ne? Če ne bi šli to bi še streljali in kupovali srečke na zabavišču, ki je bilo v nedeljo v Podrečju. Verjetno je bil

tega najbolj žalosten Albin Bernard in zato je bil tudi ta dan on najbolj nesrečen izletnik, ker je že kupil srečko, na srečolovu pa ni mogel dobiti zadetega dobitka prav zato, ker smo šli pre zgodaj domov.

Tako približno je bilo, vendar pa vam ne morem vsega opisati. Kot si vi, tako si tudi jaz želim, da bi se čim prej spet zbrali in naredili podobno izlet. Upam, da bo to kmalu. Do takrat pa vse najlepše pozdravlja

Vaš Kosobrin

Lepo je bilo na Zbiljskem jezeru

Nove naprave v železarni Jesenice

Vzporedno s proizvodnjo surovega železa raste v jeseniški železarni tudi proizvod. plavžkega plina. Zastarele čistilne naprave plavžkega plina ne morejo očistiti vsega plina, ki uhaja v zrak. Zaradi pomanjkanja kvalitetnega premoga so pričeli na Jesenicah razmišljati o uporabi mazuta, dočim so pričeli v plinskih generatorjih uporabljati za uplinjevanje velenjski lignit. Ker potrebujejo vedno več kalorij, so pričeli graditi velike čistilce plavžkega plina. Tako bodo prihranili veliko goriva. Nove stolpne čistilce gradi poznano podjetje »Djuro Djaković« iz Slavonskega Broda, domača podjetja pa grade velike plinovode. Ker bodo novi čistilci plavžki plin temeljiteje očistili, bo uporaben za kurjenje parnih kotlov in peči.

Iz sodnih dvoran

ANDREJ ŽAGAR, doma iz Loga pri Žagi, Rafael Krvina iz Nove vasi in Anton Bogataj iz Opal pri Zireh so se morali pred kratkim zasnovati pred sodiščem v Skofiji Loki. Andrej Žagar je bil skladiščnik in delovodja podjetja za urejanje hudournikov v Ljubljani, trenutno pa je bil zaposlen na gradilišču pri urejanju hudournika Rakuljka v Zireh. Tam si je v juliju in avgustu 1954 pridelal 46 vreč cementa v vrednosti 48.300 dinarjev. Da bi to krajše prikazal, je v obračunih cementa za mesec julij in avgust 1954 lažno prikazal, da je bilo porabljenega več cementa kot v resnici. Cement, katerega si je pridobil na kazniv način, pa je potem prodal Rafaelu Krvini in Antonu Bogataju. Krvina kakor Bogataj sta vedela, da je Žagar pridobil cement na nepošten način, vendar sta ga kljub temu od njega kupila. Tako je Rafael Krvina kupil od Žagarja 1800 kg cementa za 19.800 din, Anton Bogataj pa 500 kg za 9500 din. Andrej Žagar in Rafael Krvina sta kaznivo dejanje pred sodiščem priznala, medtem ko je Anton Bogataj zaničal, da bi vedel, da je Žagar cement ukradel. Andrej Žagar je bil obsojen na 8 mesecev zapora, Rafael Krvina in Anton Bogataj pa vsak

Občinski praznik v Vodicah

Občina Vodice je letos drugič praznovala svoj občinski praznik. Za organizacijo proslave je bil izvoljen poseben odbor, ki je svojo nalogo kar dobro izvršil. Oba večera pred glavno proslavo v petek in soboto, so bile svečane predstave na Skaručni in v Bukovici. Na obeh predstavah je bilo zelo malo obiskovalcev, kar je delno povzročilo deževje, delno pa drugi vzroki. To velja predvsem za Bukovico, kjer je pripravila svoj odlični program »Svoboda« iz Sentvida in žela lep aplavz maloštevilne publike. Na dan glavne proslave, v nedeljo 12. junija, je bilo vreme bolj naklonjeno, zato so že ob 8. uri zjutraj člani ZB ter predvojaške vzgoje izvedli partizanski napad na Vodice. Malo pred deveto uro je bil sprejem partizanskih patrol pred Zadrudnim domom v Vodicah, nato je bila v lepo urejeni dvorani svečana seja Občinskega ljudskega odbora, ki ji je prisostvovala o-

koli 100 povabljenih. Zatem so zastopniki občinskega ljudskega odbora in množičnih organizacij položili vence na grobove padlih partizanov in na vse plošče v občini. Ob 10. uri je bila na domačem igrišču nogometna tekma med domačim »Partizanom« in »Savo b« iz Tacna, ki se je končala z rezultatom 1:0 v prid gostov. Popoldne ob 14. uri je bila povorka na slavnostni prostor, v kateri so sodelovala

društva gasilcev, smučarjev, RK, narodne noše, šolska mladih itd. Zatem je bilo pred Zadrudnim domom slavnostno zborovanje s kulturnim programom, na katerem so govorili zastopniki organizacij. Na proslavi je pa presenetil s svojim obiskom tudi zvezni ljudski poslanec tov. Tomo Brejc, ki je navzočim govoril o notranji in zunanji politiki.

Kranjčani in anketa Turističnega in olepševalnega društva Kranj

Turistično olepševalno društvo Kranj, je v »Tednu turizma« razdelilo med prebivalce Kranja anketni list, v katerem je naprosilo vse prebivalce našega mesta, ki jim je lepo urejen Kranj pri srcu, da odgovore na zastavljeno vprašanje: »Kako in kje bi z najmanjšimi

sredstvi, ponekod morda le dobro voljo še lepše uredili naše mesto in okolico.« Za 15 izrebranih udeležence ankete je društvo pripravilo nagrade.

Kljub temu, da je bilo številno anketnih lističev majhno, je Turistično olepševalno društvo prejelo preko 400 predlogov, ki so po večini izražali resnično željo prispevati k čimlepšemu izgledu Kranja. Prav tako je iz prejetih odgovorov ankete razvidno, čeprav je bila anonimna, da so se jo udeležili delavci in intelektualci, ljudje različnih poklicev in izobrazbe, kar je tem bolj razveseljivo, saj mora biti skrb za izgled našega mesta skrb nas vseh.

Anketiranci se v odgovorih na anketno vprašanje niso omejili zgolj na naštevaje pomanjkljivosti in primerov, ki kvarijo podobo Kranja, čeprav so s preizumi pisali o barbarškem početju »nočnih veš«, ki uničujejo in lomijo nasade po parkih, rujeje in kvarijo cestno prometne in druge tablice (napise), kratijo z vpitjem in razgrajanjem nočni počitek domačinom in tujcem, temveč so predlagali, kako in kje morajo kaj izboljšati, urediti itd.

Turistično in olepševalno dru-

V Šenkovem turnu in Bukovici praznujejo

Gasilski društvi v Šenkovem turnu in v Bukovici praznujeta letos svoj jubilej. Gasilsko društvo v Šenkovem turnu je praznovalo svojo 30-letnico 5. junija. Izpred gasilskega doma se je ob 14. uri razvila na slavnostni prostor dolga povorka, v kateri so sodelovali tudi gasilci vseh sosednjih vasi in narodne noše. Zatem so bili pozdravni

govori zastopnikov društev in organizacij. Po končanem slavnostnem delu je bilo tukaj še nepoznano »štehvaje«, ki je privabilo mnogo gledalcev. Po dolgem trudu vseh nastopajočih je prvo mesto in nagrado dobil Rudi Črnivec, drugo pa Tone Črnivec. Po končanem »štehvaju« je bila velika vrtna veselica.

V nedeljo 19. junija pa praznuje svojo 15-letnico obstoja gasilsko društvo Bukovica. To društvo bo v nedeljo prvo v tej občini razvilo svoj društveni prapor, kateremu bo kumoval zvezni ljudski poslanec tovariš Tomo Brejc. Po razvitu prapora bo velika povorka, v kateri bodo razen gasilskih društev nastopile tudi narodne noše in drugi.

Gibanje prebivalstva v Kranju

Rojstva: Pavla Potočnik, gospodinja iz Kranja rodila sina; Zorja Brkovec drž. usl. iz Kranja, rodila sina; Pavla Završnik, delavka iz Kranja, Gramoznica, rodila sina in Gabrijela Mežek, tov. delavka iz Kranja rodila hčerko.

Poročili so se: Ivan Cuda, orodjar in Stanislava Mubi, tov. delavka; Franc Grašič, posestnik in Katarina Stanonik, kuharica; Pavle Baligazov, tekstilec in Marija Sever, predlika; Karol Pevec, kmečki delavec in Katarina Časar, delavka; Edvard Petek, uslužbenec in Felicita Weiss, poštna usluž.; Franc Jud, zidar in Friderika Rojko, delavka; Andrej Marcina, namješčenec in Marija Štrave, knjigovodkinja.

Umrli so: Anton Benedik, roj. 28. 5. 1903 v Kranju, šofer, stanujoč v Kranju, Šmarjetna gora, umrl dne 9. junija; Ana Stružnik, roj. Koželj, roj. 8. 11. 1880 v Ravnah, stan. v Kranju, Primskovo 77, po poklicu posestnica, umrla dne 8. junija.

Kino

Kino Naklo: 19. junija ameriški barvni film »Plavajoče gledališče«, 25. junija amer. film »Krvna osveta«. Predstave v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 19. uri.

Kino »Krvave«, Cerklje: 18. in 19. junija francoski film »Pravna identiteta«. Predstave ob sobotah ob 20.30 uri in ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Z zborov volivcev V RADOVLJICI

V ponedeljek zvečer je bil v mestni kino dvorani zbor volivcev prve volilne enote, ki obsega mesto in predmestje. Zaradi smrti predsednika LOMO Radovljica Staneta Perca, ki je bil izvoljen v I. enoti je ljudski odbor s svojim odlokom razpisal nadomestne volitve, ki bodo v nedeljo, dne 10. julija.

Na zbrui volivcev je bil za kandidata predlagan tov. Jakob Eržen iz Lesc, ki je že bil pod-

predsednik OLO Radovljica, tajnik OLO Radovljica, predsednik LOMO Jesenice itd.

Za sokandidata pa je bil predlagan tov. Anton Zorman, delavec in sekretar tovarniškega komiteja ZK v Tovarni verig v Lescu ter rezervni oficir JLA.

Volivci I. enote naj se volite dne 10. julija polnoštevilno udeležijo.

V KAMNIKU

Če smo včasih lahko zapisali, da so zbori volivcev v Kamniku dobro obiskani, bi sedaj za zadnje zore ne mogli trditi. Ugotoviti pa moramo, da je na podeželju obisk sorazmerno mnogo večji kot v mestu, čeprav vsaka hiša dobi pismeno obvestilo o sestanku. Najslabši obisk je bil v južnem delu mesta, kjer se je zbor udeležilo komaj 4,2% volivcev, medtem ko je bilo v Podgorju navzočih (še po drugem vabilu) 8,3%, v Tunjicah 12,1%, v Vranji peči pa 27,6% volivcev. Na zborih so govorili o gospodarskih vprašanjih občine in o proračunu, ki določa 118.805.000 din dohodkov. Od tega zneska bo za kritje potreb mesta na razpolago zgolj 50.376.000 din, in sicer 25.327.000 din za prosveto, 12 milijonov 175.000 din za potrebe ljudskega zdravstva in skrbstva, ostalo pa odpade na kritje stroškov za ceste, javno razsvetljavo, kanalizacijo in drugo.

Uspela seja

Mladinsko vodstvo tov. »Pletenina« v Kranju je imelo pretekli teden sejo, kateri so prisostvovali: predsednik komunskega komiteja LMS tov. Tomaževič, zastopniki ZKS, sindikalne organizacije in uprave tovarne. Na živahni razpravi so govorili o pravilnem delu mladinskega vodstva, o sodelovanju mladih delavcev pri delavskem samoupravljanju, o problemih strokovnega kadra v tovarni in drugem. Upravo tovarne so opozorili, da premalo skrbi za vzgojo in strokovno izpopolnjevanje vajencev.

Vsekakor kaže, da bo mladinsko vodstvo tovarne »Pletenina« v Kranju odigralo veliko vlogo pri reševanju vsakdanjih problemov podjetja.

T.

Med počitnicami se bodo vključili v proizvodnjo

Tudi letos je med jeseniškimi srednješolci veliko zanimanja za zaposlitev v železarni Jesenice med počitnicami. Železarna, ki sprejema v vsakih počitnicah na eno in tudi dvomešno prakso številne dijake, je odobrila v ta namen tudi letos blizu milijon dinarjev in bo vključila v letošnjih počitnicah v delo tudi blizu 100 dijakov jeseniške gimnazije. Organe samoupravljanja v železarni Jesenice veseli, da žele dijaki izkoristiti letne počitnice z delom v železarni. Po spoznanju

vsakdanjega dela svojih očetov in pradedov se bo prav gotovo našlo nekaj dijakov, ki se bodo odločili za študij na metalurški fakulteti, hkrati pa bodo zaslužili nekaj denarja.

100 uspehov na 1 oglas

v našem
tedniku

K tretjemu občinskemu prazniku 19. junija 1955 vsem prebivalcem Jezerskega iskreno čestitajo:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

OBČINSKI ODBOR SZDL

OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV

KMETIJSKA ZADRUGA

TRGOVSKO PODJETJE

GOSTINSKO PODJETJE »DOM NA JEZERSKEM«

in ostale množične organizacije in društva, ter jim želijo pri nadaljnji izgradnji socializma še več uspehov.

Obvestilo življenjskim zavarovancem!

Zaradi ugodnih poslovnih uspehov v življenjskem zavarovanju je naš zavod zvišal vsote za vsa življenjska zavarovanja, ki so bila sklenjena po DOZ - cenikih z veljavnostjo od 1. maja leta 1947 dalje. Skupni znesek vseh teh poviškov na področju LR Slovenije znaša

117.000.000 DINARJEV

Posameznih zavarovancev zaradi prevelikega števila ne bomo obveščali o novih zavarovalnih vsotah, pač pa bomo ob dospelosti — ob doživetju ali morebitni prejšnji smrti zavarovancev — priznavali zvišane zavarovalne vsote.

Za življenjske police, ki so bile izdane z začetkom 1. februarja 1955 in pozneje, so zavarovalne vsote na polici že izračunane po novih ugodnejših cenikih.

Zavarovanci, ki bi želeli podrobnejših pojasnil, naj se obrnejo na naše krajevne zastopnike ali naše podružnice.

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD

Direkcija za LR Slovenijo v Ljubljani

Reportaža novinarja kolesarja

Kratka pot po lepih krajih Gorenjske

Pravzaprav je navada, da objavljamo potopise zgolj o potovanjih po inozemstvu. Vsakdo, ki malo pokuka čez državno mejo, si že lasti pravico, da piše o vsem mogočem kar je videl in doživel — pogosto pa tudi kar ni videl in ne doživel. — Seveda so najpogostejši potopisi o evropskih deželah, kamor najlaže in najpogostejše pridemo. In spoštovani opisovalci inozemstva imajo običajno to lepo navado, da z veliko vnetjem prikazujejo tuje dežele kot domovine brezposelnih, pijancev in prostitutk — obenem pa tudi kako dolgočasni so tuji kra-

Razen tega pa je v Kropi tudi zanimiv kovaški muzej, ki kaže prve začetke naše železarske industrije.

Seveda pa ne privablja tuje le zgodovinske zanimivosti. Tudi umetno kovaški izdelki Kroparjev — združenih v podjetje »Plamen« — tvorijo veliko vabo ne samo za domačine, temveč tudi za tujce, saj so ti izdelki zasloveli že daleč izven meja naše domovine.

Iz Kroke sem se odpeljal v Kamno gorico — tudi zanimiv zgodovinski kraj — z ozko cesto, tako ozko, da je neprimerna za vsak resen promet z večjimi avtomobili.

V Radovljici sem se ustavil le toliko, da sem pojedel napol pečeno »napol pečenko«. In po lepi asfaltni cesti dalje na Bled.

Pravzaprav sem bil že večkrat na Bledu, vendar vselej tako mimogrede ali poslovno, zato sem imel šele sedaj priliko, da sem prav užival in spoznal turistične lepote tega kraja.

Ne tehtam rad in ne presojam, toda vseeno sem prišel do zaključka, da je le malo modernih (luksuznih) turističnih krajev s tolikimi naravnimi lepotami, kot jih ima Bled. Primerjal sem ga z Vrbskim, Milstadskim, Zellerskim, Zürškim jezerom in Interlaknom. Toda vsi ti kraji so morda bolj moderni, nikdar pa ne lepši. Obvozil sem jezero, ogledal si otok in muzej starih cerkvenih predmetov in podob, ki so nekateri celo iz 15. in 16. stoletja.

nec... Po blatnih kolovozih in kravih stezah sem se dobesedno prebijal na Gorjuše. Bilo je prijetno, a obenem tudi zoporno. Ljudje so me gledali kot da bi bil leteči kroznik (ker je bila nedelja, pač niso imeli drugega dela, kot zijati vame).

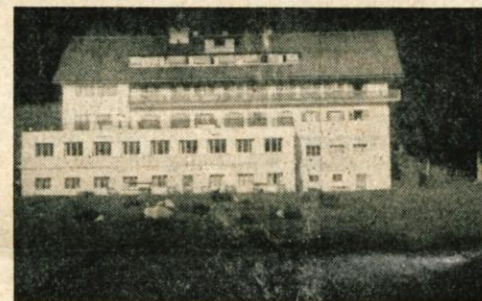

Na gradilišču ceste Gorjuše - Koprivnik je tiho

Malo pred Gorjušami (kraj je znamenit po svoji »fajfarski industriji«) sem zopet zajahal svojega konja in se po napol dograjeni cesti zapeljal mimo Železničarskega doma proti Pokljuki. Od Gorjuš do Mrzlega studenca je napravljena res odlična cesta — takšne ne najdemo zlepa na Gorenjskem. Škoda, da so sedaj prenehali z deli na podaljšku ceste proti pravniku.

Od Mrzlega studenca do Sport hotela na Pokljuki je le kratek skok (3 km). V hotelu sem bil deležen zopet vse evropske udobnosti — seveda pa je pri tem precej trpela moja denarnica. Hotel sem spati v Planinskem domu PD Bled na Mrzlem studencu. Toda tu nimajo ne prenočišč, ne hrane! (Da ne bodo še drugi neprijetno presenečeni predlagam tovarišem planincem z Bleda, naj na svoj »dom« izobesijo tablo: »Planinska gostilna«.)

Z velikim svežnjem smrekovih vej privezanih za kolo sem naslednji dan previdno vozil po strmih klancih proti Gorjam. Soteske Vint-

Hotel na Pokljuki

gar še nisem videl, zato sem to pot zavil tja. Sel sem kar s kolesom in jo tudi srečno »prekolesaril«.

Takole nekako je izgledalo moje potovanje. Kakor vidite, sem potoval 4 dni, toda samo zato, ker sem se moral po novinarski dolžnosti pogosto ustavljati. Vi, če boste šli za menoj, lahko opravite pot v dveh dneh, kajti po 60 km vožnje na dan za kolesarja ni veliko.

A. ČEBULJ

ZANIMIVOSTI

850 m GLOBOKO V ZEMLJI

Trije nemški rudarji iz rudnika Dahelbusch, so bili tri dni zakopani 850 m pod zemljo. To so bili Ernst Sander, Heniz Krause in Manfred Arit, ki so preživeli skoraj neverjeten dogodek, ker se je med tem, ko so kopali 850 m globoko v zemlji, zasul rov v rudnik. V majhnem delu rova so čakali več kot 5 dni na smrt, ki jim je v tej globini neizbežno pretela. K sreči so jih glavni inženir in njihovi požrtvovalni sotovarishi še pravočasno rešili in to šele po 130 urah.

NAJCENEJŠI PREVOZ LESA ZA ČASOPISNI PAPIR

Pretekli mesec se je v Kanadi porušilo 12 milijonov dreves, katerih debla so potem zmetali v planinske reke. Kmalu so se vsa ta debla, ki so po majhnih pritokih priplula v glavno reko, zbrala in odpelala z najcenejšim »transportnim« sredstvom v dolino. Debla bodo predelali v časopisni papir. Znano je, da polovico svetovne proizvodnje časopisnega papirja izdelava prav Kanada.

NAJLAŽJI ŽENSKI ČEVLJI

Nenavadno lahke ženske čevlje za poletno sezono so pred nekaj dnevi izdelali v pariški modni hiši. Čeprav imajo čevlji visoko peto, so težki le toliko kot 6 navadnih omotov cigaret. To je približno 280 gramov.

SMRTONOSNI SKOKI — DOKAZ HRABROSTI

Vsaki 5 let imajo pripadniki plemena na Peskadorskem otoku (Novi Hebridji) svoje, za nas skoraj neverjetne, obrede. Iz raznih stebel naredijo okoli 20 m visok stolp, na katerem imajo na vsakih toliko metrov razdalje skakalne deske. Najnižja odskočna deska je 5 m visoko. S teh desk potem skačejo moški tega plemena na zemljo in tisti, ki ima največ poguma in ki upa skočiti iz najvišjega dela stolpa, je najbolj hraber mož v plemenu. Poglavar plemena pa mora obvezno skočiti z vrha stolpa. Medtem ko skačejo, vsi ostali tudi žene in otroci, pojejo obredne pesmi in plešejo. Često se skoki končajo s težkimi poškodbami, zelo pogosto pa tudi s smrtjo.

Ob Bohinjskem jezeru sem si ogledal tudi pokopališče iz I. svetovne vojne

ji, kako hladni, nepestri — in kako čudovita je naša domovina...

Morda je vse do neke mere razumljivo in prav, vendar naj vsi ti vneti kritikastrji pomislijo, kako je neprijetno nam, če kdo od tujcev napiše kaj o naših napakah in pomanjkljivostih, in kako ogorčeni smo tedaj...

No, pa to le mimogrede. Pravzaprav sem hotel povedati, da bom jaz napravil to pot izjemo in objavil kraček — gotovo bo tudi včasih malce dolgočasen — potopis po najlepših krajih Gorenjske. Dolgočasen bo morda zaradi tega, ker ste že mnoge kraje, ki jih bom omenil, že sami videli — morda celo večkrat — in pa zato, ker je prostor skopo odmerjen.

Do tega, da sem napisal ta kratek sestavek, pa me je privedlo tudi, ker sem potoval s kolesom. Kolesarjenje je v našem turizmu še bolj malo znano, čeprav ima nekatere prednosti — celo pred avtomobilskim turizmom.

Naj začnem kot se začne takšna stvar običajno:

Bilo je sončnega jutra, ko sem v Kranju sedel na kolo in se odpeljal proti severu. Nisem dolgo vozil po lepi asfaltni cesti, kmalu sem zavil na odcep proti Podnartu in dalje v Kropi. Kropa pravzaprav ni turističen kraj, saj jo štejejo za enega najstarejših industrijskih središč Slovenije. Tudi grapa, kjer leži vas, ne daje obiskovalcu posebnega užitka nad navedenimi lepotami.

Vendar prihaja tja skoraj sleherni dan več avtobusov z inozemskimi izletniki.

Zekaj?

Kropa je s sosednjo Kamno gorico v precejšnji meri obvarovala svoj zgodovinski kovaški značaj ter je v celoti zavarovana kot kulturno zgodovinsko naselje. Že v 14. stoletju so v Zgornji Kropi pozidali plavž na volka, tako imenovano slovensko peč, in obdelovali iz nje pridobljeno železo pod 500 do 600 kg težkim klavrom, ki so ga kupili na Stajerskem. 1942. so tudi v Spodnji Kropi postavili enak plavž, ki je potreboval za enkratno taljenje 18 do 24 vsipljajev oglja in železne rude. Podoba prvih slovenskih peči kažejo razvaline ob cesti na Jamnik.

Pionirji iz Srednje vasi so me prav lepo prosili, naj jih slikam

Mnogi ne vedo, da ima Bled tudi žičnico. Tudi jaz sem jo slučajno odkril — in se popekljal na vrh Straže. Odlična konstrukcija!

Posebno prijetne so na Bledu noči — seveda če imaš denar. Ker ga pa jaz nisem imel nič preveč, sem že ob devetih čepel v postelji.

Jutro je bilo zopet lepo in lepa je bila vožnja po soteski Save Bohinjske. Precej zgodaj sem prišel v Bohinj. Zato sem se odpeljal dalje in se pripeljal — po klancih seveda ne vselej — prav do Doma pri Savici. Vode v slapu je bilo dovolj — zato me je pošteno orosilo.

Vrnil sem se po levi cesti mimo nove hidrocentrale »Savica« in hotela »Zlatorog«. Ker me je zalotil dež sem »einkeral« kar v hotel »Pod Voglom«.

Prijetni dež je spremljal moj pogovor z dvema Nemcem, ki sta tožila o draginji pri nas in o tem, kako hudo je, ker ne moreta dobiti sadja. »Oh, ko bova prišla v München se bova najprej najedla hrušk, sliv in banan,« sta poželjivo menila.

— Čudne želje, sem pomislil brez posebnih skomin do lanskega sadja.

Naslednji dan sem prevozil prav lepo pot. Po cesti Stara Fužina — Srednja vas — Jereka je šlo kar dobro. Od tu pa sem se krepko potil po serpentinah na Koprivnik. Toda še preden sem prišel do prvih hiš je bilo ceste ko-

Fritz Adler je dobro vedel, da so Hitlerjeve napovedi le pobožne želje na smrt obsojenega. Drugega kakor želje, prazne želje in strah pred kaznijo za zločine mu itak ni ostalo od propadajočega Tretjega rajha, ki bo prišel v človeško zgodovino kot obdobje najstrašotnejših zločinov. Uresničevala se je človeška resnica: oblast, zgrajena na zločinih, je obsojena na propad. In ta oblast je sedaj propadala.

In tak kakor Hitler so bili tudi njegovi pripadniki. Tak je bil Mimmler, tak je bil Rösemner, ki je že tri leta prerokoval svoje in nacistične želje, pravih želje, prazne želje, dasi so zvenele kakor napovedi, da bo z naslednjo hajko partizanstvo na Gorenjskem uničeno. Ko je prvič tako prerokoval, je bilo partizanov le nekaj deset. In zdaj po treh letih so že prava in močna vojska, ki privlači dragocene sile, ki bi jih Nemci lahko s pridom uporabili na vzhodni ali zahodni ali italijanski fronti.

In tak kakor Hitler je bil tudi Fritz Adler, vodja gestapovskega oddelka za zatiranje partizanstva in podtalne uporniške dejavnosti v deželi, ki je bila že leto in pol prednja straža jugoslovanskih partizanov, večno gibljiva in večno udarjajoča fronta drobnih partizanskih edinic vse od Podklostra do Pohorja in še dalje. Fritz Adler je že mesece vedel, da je samo še poraz pred njim in s porazom kazni. In kazni se je bal. Zato je postajal še bolj divji, še bolj zagrizen. Taki so bili tudi njegovi tovariši. Mnogi med njimi so se zadnje čase začeli vdajati pijači. Samo pijača jih je lahko pomirila in jim v trenutkih pijanosti odmikala konec, strašni konec, ki so ga slutili.

Fritz Adler pa ni mogel piti. Alkohol se mu je studil. Njega je pomirjala lahko le Helga. Kakor so se drugi hoteli rešiti z begom v pijačo, se je skušal on rešiti v vsaj trenutno pozabljenje z begom v ljubezni do Helge. A ona? Ona ga ni ljubila, igrala je samo, da ga ljubi, in izvajala iz njega skrivnosti, katere bi ji ne smeli zaupati.

Premetaval se je po postelji in razmišljal o njej razočaran in pobit. Čeprav bi rad pozabil na sinočnje sumničenje, se je

6

Helga stalno spreminjala v podobo dekleta, o katerem je govoril kmet Kokoschinegg, da jo je zalotil v pogovoru z angleškim ujetnikom, ki sta včeraj pobegnila. In ob tej podobi se je razblinjala Helga — njegova ljubica in se spreminjala v banditsko vohunko. Cutil je, da ga ljubezen zapuša kakor pijanost. Premišljal je, ali je morda Helgi zaupal kako tajno, kak načrt v boju proti partizanom, ki je potem propadel.

Ni bilo treba segati daleč nazaj. Pred tedni je povedal Helgi, da bodo v kratkem očistili zahodni del Karavank, kjer so se tiste dni pojavili partizani. Hajka je propadla. Čeprav so prehajali vse gozdove zapadno od Kepe, niso našli na niti enega partizana. Nekdo je moral partizane pravočasno obvestiti, da so se umaknili.

To ga je popolnoma iztreznilo.

— Ona je bila! Ona! Nihče drug ni mogel obvestiti banditov. Nihče drug!

Helga je izginila iz njegovega srca.

— Prekleta! Aretirati te dam! Aretirati še danes! — je siknil.

Ob tem sklepu je planil iz postelje, se površno umil in oblekel.

Ko se je svitalo je bil že na ulici. Odhitel je na Beljaško cesto, da bi se prepričal, če je dežurni izpolnil njegovo zapoved. Hitel je po isti poti kot včeraj s Helgo in ni videl belih ciklostiranih letakov na pločniku, ki jih je raztrosila nevidna roka. Neki tak listič je podrsnil s svojimi škornji, da se je ta rahlo dvignil od tal, nato pa legel zopet na tlak in čakal, da ga pobere radovedna roka.

Na Beljaški cesti je našel le enega agenta.

Razjezil se je:

— Ste samo vi?

— Da. Menjavamo se.

— Was? — se je začudil in ličnice so mu zatrepetale.

Tedaj je šinila mimo njega vitka plavalaska z velikim rjavim kovčkom. Ni je videl.

— Was? Taka malomarnost! Na sledi smo banditom, ki morajo imeti prav v tej ulici svoj center, vi pa...

Strasel je gnev nad agentom, ki je stal pred njim kakor kak rekrut. Končno mu je ukazal, naj aretira Helgo Stolzer.

Sele tedaj je agent spremenil svojo držo in se začudil:

— Helgo Stolzer?

— Jawohl, Helgo Stolzer! Hiša številka sedem!

— Toda dovolite mi, saj, saj je...

— Vem, kaj hočete reči. Dovolj! Videli boste! — Pomenljivo se je nasmehnil.

Agent je začuden obstal, kakor da se njegov predpostavljani šali.

— Privedite jo takoj v moj urad! Razumeli?

— Razumeli — je mehnično odgovoril agent, četudi ni ničesar razumel, kaj misli Fritz Adler, ki se je obrnil in odhitel po ulici proti uradu, ves v mislih, kako bo izvlekel iz Helge priznanja, ki so ga mučila in zanimala. Ni vedel, da so celovške ulice oživele in da se reka ljudi — invalidov in žena — zliva proti postaji. Reka ljudi z nahrbtniki in s košarami in z upanjem, da bodo na kmetih dobili kaj, kar je v tistih dneh primanjkovalo.

Rosita si je skozi gnečo utrla pot do vlaka Klagenfurt-Assling (to ime so v desetem stoletju nadeli Jesenicam briksenški škofje in prvi germanizatorji na Gorenjskem).